**********MIXED ADC 606
THE LIBRARY OF CONGRESS
EUROPEAN READING ROOM
SERIALS DIVISION
WASHINGTON DC 20540-4830

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

PERIODICALS
November 21, 2003
Vol. XCIV

PENKTADIENIS - FRIDAY, LAPKRIČIO - NOVEMBER 21, 2003

NEWSPAPER - **DO NOT DELAY** - Date Mailed 11-20-03

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Nr. 227
Kaina 50 c.

Šiame numeryje:

Iš praeities semkimės stiprybės. „Liepsnoja ledas" Lietuvoje. *2 psl.*

Lietuvių savigarba ir savisvarba. Vadovas yra atsakingas už savo komandą. Verslininkų ir politikų ryšiai. *3 psl.*

„Bičiulystė". *4 psl.*

Jau pusšimtis „Draugo lietuviukų". *5 psl.*

Kalbėkime angliškai. Bohemos šėltinis Kaune. Netikėta 21 lietuvio žūtis. *6 psl.*

Tautinių šokių šventės organizatoriai siūlo naujovių. „Saulutė" ruošiasi Kalėdoms. Lietuvių operos lėšų vajaus pokylis. *8 psl.*

Sportas

* **Trečiąją nesėkmę moterų krepšinio klubų Eurolygos varžybų B grupėje** patyrė Lietuvos čempionė Vilniaus „Lietuvos telekomo" komanda, penktajame rate trečiadienį išvykoje po atkaklios kovos pralaimėjusi Samaros VBM-SGAU (Rusija) komandai minimaliu skirtumu 63:64.

* **Pajėgiausios Lietuvos komandos FBK „Kaunas" prašymas** perduoti S. Dariaus ir S. Girėno aikštyną sukėlė politines aistras. Prieš keletą savaičių miesto Tarybai Lietuvos kūno kultūros akademijos atstovai pristatė ambicingą sporto parko projektą. Politikai jį įvertino palankiai, tačiau iki šiol nepriima konkrečių sprendimų. LKKA atstovų teigimu, iki 1968 metų šis pastatynas priklausė jiems.

Naujausios žinios

* **Lietuva smerkia teroro išpuolius Istambule** ir stiprina savo diplomatinės atstovybės saugumą.

* **Parlamentinė tyrimo komisija ragina prezidentą** į jos klausimus atsakyti žodžiu, o ne raštu.

* **Buvęs prezidento patarėjas Alvydas Medalinskas** žodžiais aptalžė savo kritikus.

* **Seimas kviečia prezidentą paraginti savo šalininkus** nesirinkti į nesankcionuotą mitingą.

* **Rusijos Valstybės Dūmos ekologijos komitetas** „D-6" projektą laiko nepavojingu Baltijos jūrai.

* **Už tarnybą tarptautinėje policijoje Kosove apdovanoti** aštuoni Lietuvos pareigūnai.

* **Statybos Lietuvoje trečiąjį ketvirtį** išaugo ketvirtadaliu.

* **Lietuviai vis dar dažniau žudosi,** nei kiti rytų europiečiai.

Irake tarnaujantiems Lietuvos kariams — prezidento linkėjimai, duona ir lašiniai

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) — Prezidentas Rolandas Paksas teigia ir ateityje Seimui teiksiąs dekretus dėl karių siuntimo į tarptautines užduotis, nes per apsilankymą Irake įsitikino ten tarnaujančių Lietuvos karių sąlyginiu saugumu.

„Lietuvos kariai siunčiami tai į Afganistaną, tai į Iraką, tai į kitus karštus taškus, ir būtent žinoti, kaip jie ten jaučiasi, ar jie yra saugūs, prieš priimant kitus sprendimus, yra mano priedermė", sakė iš Irako į Lietuvą grįžęs prezidentas Vilniaus oro uoste surengtoje spaudos konferencijoje.

Irako sostinėje Bagdade R. Paksas susitiko su JAV civilinės administracijos Irake vadovu Paul Bremer.

Lietuvos delegacija taip pat lankėsi istoriniame Babilono mieste, kuriame įsikūrusi tarptautinės Lenkijos vadovaujamos divizijos vadavietė.

Nukelta į 7 psl.

Prezidentas Rolandas Paksas ir krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius (viduryje) Irake aplankė Lietuvos karius, dalyvaujančius tarptautinėje misijoje „Irako laisvė". **Romo Kuprio** (ELTA) nuotr.

Prieštaringai vertinamas buvęs prezidento patarėjas išsisukinėja

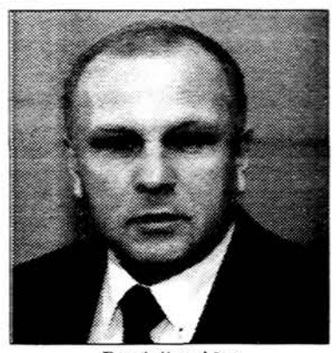

Remigijus Ačas

Vilnius, lapkričio 20 d. (Elta-BNS) — Prieš eidamas į parlamentinės komisijos posėdį, buvęs prezidento patarėjas Remigijus Ačas ketvirtadienį per Lietuvos radiją apkaltino šią komisiją šališkumu ir pasidalijo svarstymais apie tai, kad Rolandui Paksui dosniausio rėmėjo pinigų nevertėjo priimti taip atvirai.

R. Ačas interviu metu pabrėžė, kad, jo žiniomis, jokių — nei raštiškų, nei žodinių — R. Pakso ir Jurijaus Borisovo susitarimų nėra, o tokios diskusijos eskaluojamos tik todėl, kad „žmogus davė milijoną".

„Manyčiau, tai yra pavyzdys visiems kitiems rėmėjams, kad niekada negalima atvirai duoti pinigų politikams, reikia duoti po stalu ar lagamine, ar dar kitokiais būdais", atviravo R. Ačas.

Į klausimą, kas paskatino jį patį kreiptis į parlamentinę komisiją, nors anksčiau teigė jai neduosiąs jokių parodymų, R. Ačas atsakė matąs daug neteisybės ir netikslumų komisijos darbe. „Netikslumai, kuriuos komentuoja komisijos pirmininkas, mane privertė paprasčiausiai kreiptis į komisiją, kad aš dar turėčiau galimybių šituos visus man mestus kaltinimus paneigti", sakė jis.

R. Ačas kaltina „Lietuvos ryto" redaktorių ir tokius, kaip jis

Dėl užsienio valstybių diplomatų reikšto nepasitikėjimo R. Aču, jis pats kaltina dienraščio „Lietuvos rytas" vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoją Rimvydą Valatką ir „tokius, kaip jis".

„Jeigu iš užsienio gauti kažkokie susirūpinimo signalai, tai jie gauti todėl, kad tokie žmonės, kaip Valatka ir kiti, išliejo tai, ką manė", ketvirtadienį galimą grėsmę valstybės saugumui tiriančios Seimo komisijos nariams aiškino R. Ačas.

Jis teigė manąs, kad „jeigu mes patys dergėme vieną ar kitą **Nukelta į 7 psl.**

Lenkijos prezidentas: tikra kaimynystė subręsta sunkiais momentais

Varšuva, lapkričio 20 d. (BNS) — Lenkijos prezidentas Aleksander Kwasniewski tikisi, kad Lietuvą drebinantis Prezidentūros skandalas bus ištirtas nepažeidžiant demokratijos normų bei ramino Lietuvos vadovą Rolandą Paksą, teigdamas, kad „tikra kaimynystė subręsta sunkiais momentais".

„Mes turime būti nuoseklūs Lietuvos atžvilgiu ir kartu laukime, kol visi kaltinimai Lietuvos prezidentui bus išaiškinti pagal įstatymus", su ketvirtadienį Varšuvoje kelias valandas viešėjusiu R. Paksu surengtoje bendroje spaudos konferencijoje pabrėžė A. Kwasniewski.

Jis teigė tikįs, kad „Lietuva išsaugos pastovumą ir aktyvumą" bei pažadėjo, kad jo valstybė „gali patarti sunkiais klausimais, **Nukelta į 7 psl.**

Prezidentas Rolandas Paksas neketina atsistatydinti

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) — Iš susitikimo su Lietuvos kariais Irake sugrįžęs prezidentas Rolandas Paksas pakartojo neketinąs atsistatydinti dėl Prezidentūrą jau tris savaites krečiančio skandalo.

„Labai drąsiai, tiksliai ir vienareikšmiškai galiu atsakyti — mane išrinko Lietuvos žmonės ir išrinko atlikti darbą. Aš tikrai nesiruošiu atsistatydinti", ketvirtadienį Vilniaus oro uoste surengtoje spaudos konferencijoje sakė R. Paksas.

R. Paksas pranešė, kad skandalą dėl įtariamų kai kurių Prezidentūros atstovų ryšių su abejotinos reputacijos asmenimis tiriančios Seimo komisijos paprašė raštu pateikti jam klausimus, į kuriuos jis atsakysiąs „visiems priimtina forma".

Paklaustas, ar tai reiškia, kad jis pats neplanuoja dalyvauti Seimo komisijos posėdyje, prezidentas lakoniškai atsakė: „Aš pasakiau viską, ką norėjau pasakyti".

Paklaustas, ar po kelionės į Iraką nepasikeitė jo požiūris į skandalą Lietuvoje, prezidentas teigė, kad „skandalai prasideda, skandalai baigiasi".

„Aš tikiuosi, kad ir šitas pasibaigs", sakė R. Paksas.

Anksčiau skandalą jis lygino su „sąmokslu".

Seimo frakcijose kalbama apie prezidento apkaltą

Vilnius, lapkričio 20 d. (BNS) — Didžiausios Seimo frakcijos jau pradeda rengtis prezidento Rolando Pakso apkaltai, rašo dienraštis „Respublika".

Didžiosios opozicinės Liberalų ir centro frakcijos posėdžiuose jau kalbama, kaip gali klostytis politinė situacija tuo atveju, jei prezidentas būtų atstatydintas.

Tuo tarpu Seimo socialdemokratinės koalicijos frakcijos nariai supažindinami su apkaltos procedūros techniniais bruožais. **Nukelta į 7 psl.**

R. Pakso rinkimų kampanija buvo finansuojama pažeidžiant įstatymą

Vilnius, lapkričio 19 d. (BNS) — Trečiadienį vykusiame parlamentinės tyrimo komisijos dėl galimų grėsmių nacionaliniam saugumui posėdyje buvo pažymėta, jog Rolando Pakso rinkimų kampanija buvo finansuojama pažeidžiant Politinių kampanijų finansavimo kontrolės įstatymą.

Finansinių nusikaltimų tyrimų tarnyba komisijos prašymu nustatė, jog R. Paksą parėmusi bendrovė „Avia Baltika" sumokėjo 105,000 litų už 300,000 bulvarinio dienraščio „Vakaro žinios" vienetų, kurie buvo platinami nemokamai sausio 3 dieną prieš antrąjį prezidento rinkimų ratą.

Šiame dienraštyje buvo skelbiama R. Pakso rinkimų agitacinė medžiaga. Minėtame „Vakaro žinių" numeryje buvo išspausdintas straipsnis apie neva prastą didžiausio valstybės komercinio Vilniaus banko padėtį. Po šio straipsnio kai kurie banko klientai atsiėmė savo indėlius, padarydami žalos bankui.

Tačiau Vyriausiajai rinkimų komisijai (VRK) R. Pakso rinkimų štabas pateikė duomenis, jog už šios agitacinės medžiagos paskelbimą sumokėjo pats štabas.

VRK pirmininkas Zenonas Vaigauskas tai įvertino kaip įstatymo pažeidimą.

Rinkimų kampanijos finansavimo tvarkos pažeidimą pabrėžė ir komisijos pirmininkas Aloyzas Sakalas. Jis šią savaitę žiniasklaidai patvirtino, jog apie minėtą straipsnį iš anksto žinojo tuometinis R. Pakso rinkimų štabo narys Remigijus Ačas ir „Avia Baltika" vadovas Jurijus Borisovas.

Nukelta į 7 psl.

Lietuvoje sėkmingai atlikta pirmoji dirbtinės širdies įsodinimo operacija

Vilnius, lapkričio 19-20 d. (BNS) — Pirmą kartą Lietuvoje atlikta dirbtinės širdies įsodinimo operacija buvo sėkminga, teigia operaciją atlikusių Vilniaus universiteto (VU) Santariškių klinikų atstovai.

Operuotas 40 metų vyras sirgo kardiomiopatija — jo širdis buvo praradusi galią susitraukti.

Operacija truko daugiau nei 4 valandas. Ją atliko vienas žymiausių Lietuvos kardiochirurgų profesorius Vytautas Sirvydis, jam talkino kiti klinikų širdies chirurgai.

Operacijoje taip pat dalyvavo specialistai iš Berlyno, kurie turi tokių operacijų patirtį.

Įsodinta dirbtinė širdis bus maitinama baterijų, kurių dėklas yra nedidelis ir nesunkus. Jis gali būti prisegtas prie kelnių diržo.

Pasak ligonių kasos atstovų, už Vokietijoje pagamintą dirbtinį širdies aparatą ligonių kasos jau sumokėjo 300,000 litų. Kiek kainuos visa operacija, kol kas nesakoma.

Kaip ketvirtadienį ryte informavo Santariškių klinikų atstovai, pirmoji paciento naktis su dirbtine širdimi praėjo be komplikacijų.

Pasaulio naujienos

(Remiantis AFP, Reuters, AP, Interfax, ITAR-TASS, BNS žinių agentūrų pranešimais)

EUROPA

Londonas. Didžiojoje Britanijoje su valstybiniu vizitu esantis JAV prezidentas George W. Bush ketvirtadienį sakė, kad JAV „baigs savo darbą" Irake, ir kad prireikus jis gali įsakyti padidinti karinį kontingentą šioje valstybėje. Šiuo metu Irako teritorijoje dislokuota 130,000 JAV karių.

Istambulas. Per sprogimą prie Didžiosios Britanijos konsulato Istambule ketvirtadienį žuvo generalinis konsulas Roger Short. Beveik tuo pat metu Turkijos komercinę sostinę sukrėtė kitas sprogimas, nugriaudėjęs prie britų banko HSBC būstinės. Paskutiniais duomenimis, per abu išpuolius žuvo mažiausiai 26 žmonės, dar daugiau nei 450 buvo sužeisti. Atsakomybę už juos prisiėmė teroristų tinklas „al Qaeda" ir viena pogrindinė turkų islamistų grupuotė.

Londonas. Didžiosios Britanijos premjeras Tony Blair ketvirtadienį pareiškė, kad išpuoliai prieš Didžiosios Britanijos objektus Turkijoje nepalauš jo vyriausybės ryžto kovoti su terorizmu ir neprivers išvesti kariuomenės iš Irako. „Jokiu būdu ir nė už ką negalime atsisakyti savo įsipareigojimų Irakui. Netgi atvirkščiai, tai (sprogdinimai Turkijoje) rodo, kaip svarbu tęsti pradėtą darbą, kol terorizmas ten bus visiškai nugalėtas", pabrėžė jis.

Londonas. Ketvirtadienį į Londono gatves suplūdo apie 150,000 demonstrantų, pasipiktinusių JAV prezidento George W. Bush vizitu. Parodijuojant buvusio Irako diktatoriaus Saddam Hussein statulos nuvertimą Bagdade, Londono Trafalgaro aikštėje buvo nuversta iš popieriaus masės ir klijų padaryta JAV prezidento statula. JAV prezidentas trečiadienį teigė, kad galbūt kas nors norėtų pamatyti jį uždarytą stikliniame narve, kuriame neseniai sėdėjo amerikietis David Blaine. Sakydamas pagrindinę trijų dienų vizito kalbą, G. W. Bush pajuokavo: „Aš buvau perspėtas, kad paskutinis amerikietis, kuris lankėsi Londone, gyveno virš Temzės upės pakabintoje stiklinėje dėžėje. Kai kam gal patiktų, kad būčiau panašiai įkurdintas. Todėl esu dėkingas Jos Didenybei karalienei už įsikišimą, nes mums buvo suteikta didelė garbė apsistoti jos namuose".

JAV

New York. Jungtinės Tautos (JT) trečiadienį pranešė, kad yra pasirengusios perduoti humanitarinę programą „Nafta už maistą" JAV vadovaujamai Irako laikinajai administracijai. Programa, kurią JT pradėjo įgyvendinti 1996 metais, numatė lėšas, gautas už parduotą Irako naftą, panaudoti maisto produktams, vaistams ir civilinės paskirties prekėms pirkti. Tuo organizacija siekė sušvelninti ekonominių sankcijų, kurias JT paskelbė Bagdadui po Irako įsiveržimo į Kuwait'ą 1990 metais, padarinius taikiems Irako gyventojams.

Vašingtonas. Ketvirtadienį evakuoti žmones iš Baltųjų rūmų privertė trukdžiai radaro ekrane, o ne draudžiamoje oro zonoje netikėtai pasirodęs lėktuvas, kaip buvo skelbta anksčiau. Iš Baltųjų rūmų, kurių šeimininkas šiuo metu lankosi Londone, skubiai išvyko keli autobusai su aukšto rango JAV administracijos pareigūnais ir ekskursijoje dalyvavusiais moksleiviais. Paaiškėjus, kad pavojaus nėra, darbuotojams buvo leista grįžti į darbo vietas.

New York. Ginkluota grupuotė užgrobė dvi JAV bendrovei „ChevronTexaco" priklausančias naftos perdirbimo platformas pietinėje Nygeria pakrantėje. 14-ka naftos platformos darbuotojų paimti įkaitais. Užgrobę platformą žmonės — vienos vietos tautelių nariai, kuriuos bendrovė buvo pasamdžiusi saugoti gręžimo įrenginius. Užgrobėjai reikalauja didelės sumos pinigų.

Santa Barbara. Popmuzikos žvaigždei Michael Jackson, įtariamam priekabiavimu prie vaikų, trečiadienį nurodytas terminas, iki kurio jis turi atvykti ir atiduoti savo pasą bei pasiduoti policijai. Numatytas 3 mln. dol. užstatas, kurio 10 proc. turi būti sumokėta M. Jackson atvykus į policiją. Tokie kaltinimai vienai ryškiausių popmuzikos žvaigždžių vėl pakurstė įtarimus, kilusius dar prieš 10 metų, kai M. Jackson buvo apkaltintas seksualiniu priekabiavimu prie 13 metų berniuko. Naujausius kaltinimus pateikė 12 metų berniukas, tačiau policija atsisakė nurodyti kokias nors detales.

IZRAELIS

Jeruzalė. Izraelio Užsienio reikalų ministerija trečiadienį pareiškė, kad, nepaisant JAV prezidento George W. Bush raginimų nekomplikuoti taikos derybų „sienomis ir užtvaromis", didžiosios sienos statyba Vakarų Krante nebus nutraukta. Po G. W. Bush kalbos Londone Izraelio užsienio reikalų ministras Silvan Shalom sakė: „Mes priėmėme aiškų ir nedviprasmišką sprendimą statyti šią sieną, kad apsisaugotume nuo mus puolančių ekstremistų. Mes darome viską, kad pastatytume šią užtvarą, kuri sulaikys (ekstremistų) skverbimąsi".

RUSIJA

Maskva. Rusijos intelektualai nusiuntė laišką prezidentui Vladimir Putin, kuriame ragina sustabdyti naftos bendrovės „Lukoil" planus išgauti naftą Baltijoje netoli Kuršių nerijos. „Nafta ir Kuršių nerija yra nesuderinamos", pažymėjo jie ir perspėjo, kad bet koks naftos išsiliejimas sunaikintų vaizdingus nerijos paplūdimius.

SPORTO APŽVALGA

„LIEPSNOJANTIS LEDAS" SULAUKĖ DIDŽIULIO PASISEKIMO

Lapkričio 16 d. pilnutėliuose Vilniaus Koncertų ir sporto rūmuose baigėsi pasaulio dailiojo čiuožimo žvaigždžių pasirodymai Lietuvoje.

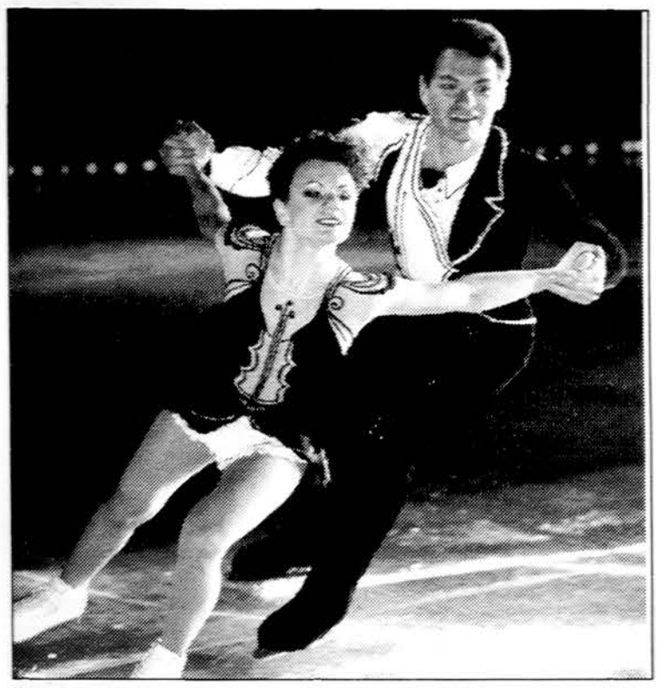

Pasaulio ir Europos čempionai Maria Petrova ir Aleksejus Tichonovas.
Tomo Bauro (Elta) nuotr.

Projektas „Liepsnojantis ledas", kurį pristatė Lietuvos šokių ant ledo pora, Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas bei agentūra „Ad Fontes", didžiulio pasisekimo sulaukė ir Kaune, Klaipėdoje bei Elektrėnuose. Iš viso Lietuvoje ledo spektaklį pamatė per 10,000 žiūrovų.

„Liepsnojančio ledo" programoje dalyvavo 1998 m. Nagano olimpinių žaidynių sidabro medalių laimėtojai, daugkartiniai pasaulio čempionai Andželika Krylova ir Olegas Ovsianikovas, pasaulio ir Europos čempionai Marija Petrova ir Aleksejus Tichonovas, šių metų pasaulio profesionalų čempionai Jelena Leonova ir Andrejus Chvalko, dukart olimpinių žaidynių prizininkas Philippe Candeloro, Italijos čempionė Silvija Fontana bei ketverių olimpinių žaidynių dalyviai, 2000 metų pasaulio ir Europos čempionatų bronzos medalių laimėtojai M. Drobiazko ir P. Vanagas. Daug ovacijų sulaukė ledo akrobatai ir komikai Vladimiras Besedinas ir Oleksijus Poliščiukas bei Laurent Tobel.

Programoje pasirodė ne tik pasaulio dailiojo čiuožimo žvaigždės, bet ir flamenko šokėjai bei ispanų kilmės dainininkas Maksim Rodriguez. Beje, scenoje kartu su šokėjais vieną flamenko šokį atliko ir M. Drobiazko su P. Vanagu.

Renginio vaizdo įrašą gruodžio pabaigoje rodys TV 3 televizija.

„Liepsnojantis ledas" nustebino žiūrovus ne tik dailiojo čiuožimo žvaigždynu, bet ir neįprastomis ledo renginiams vietomis. Vilniaus koncertų ir sporto rūmuose paskutinį kartą ledas buvo tiesiamas 1991 metais, o Kauno sporto halėje — net prieš trisdešimtmetį. **(Elta)**

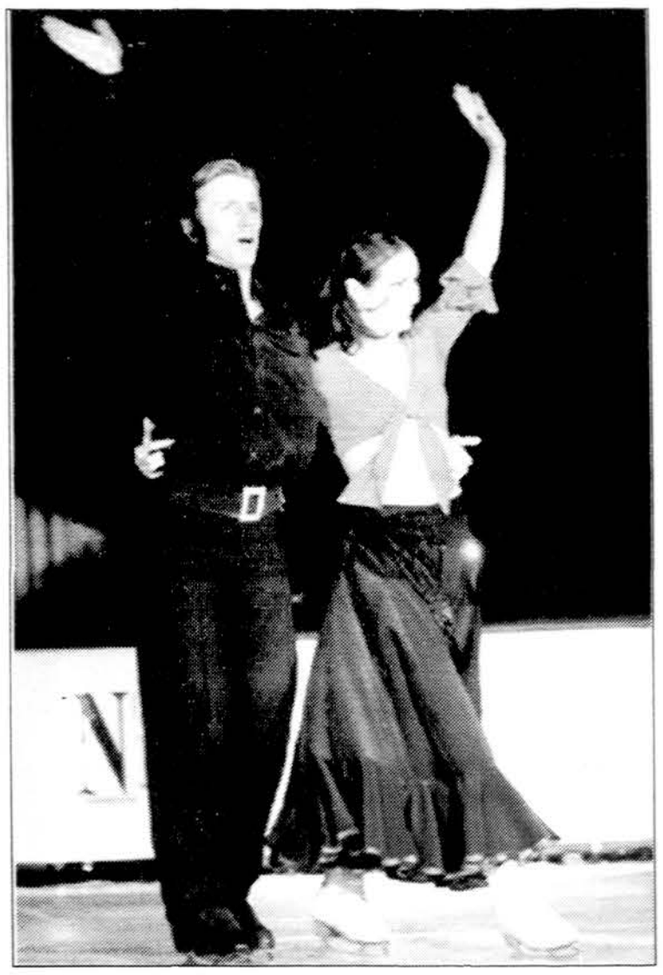

Lietuvių šokių ant ledo pora Margarita Drobiazko ir Povilas Vanagas.
Tomo Bauro (Elta) nuotr.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $100.00. Foreign countries $115.
Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.
Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

Draugo prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	$100.00	$60.00	$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$115.00	$65.00	$45.00
Tik šeštadienio laida:			
JAV	$60.00	$45.00	$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	$65.00	$50.00	$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	$500.00	$250.00	
Reguliariu paštu	$100.00	$55.00	
Tik šeštadienio laida oro paštu	$160.00	$85.00	
Tik šeštadienio laida reguliariu paštu	$55.00		

Vyriausia redaktorė – **Danutė Bindokienė**
Administratorius – **Valentinas Krumplis**
Moderatorius – **kun. Viktoras Rimšelis**

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos atsiunčiamos, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taiso savo nuožiūra. Nenaudotų straipsnių nesaugo. Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El-paštas: **administracija@draugas.org**
redakcija@draugas.org
rastine@draugas.org
skelbimai@draugas.org

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. Sts. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos pagal susitarimą

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S.79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. (708) 598-8101
Valandos pagal susitarimą

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DR. TOMAS ZUBINAS
DANTŲ GYDYTOJAS
4560 W. 103rd. St.,
Oak Lawn, IL 60453
Tel. 708-423-5155.

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą.
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai.
4647 W. 103 St., Oak. Lawn, IL
55 E. Washington, Suite 2401, Chicago, IL
Tel. 708-422-8260.

SPORTAS SDG TAPO AMERIKIEČIŲ ĮMONĖS PARTNERE

Prieš pusmetį įkurta pirmoji Baltijos krepšinio žaidėjų agentūra „Sporto vystymo grupė" (Sports Development Group — SDG) lapkričio 18 d. pasirašė ilgalaikę partnerystės sutartį su amerikiečių įmone „SFX Basketball Group" ir tapo jos partnere Europoje.

Sutartis, kurią pasirašė SDG valdybos pirmininkas Šarūnas Marčiulionis ir „SFX Basketball" viceprez. David Baumann, užtikrina SDG klientams visapusišką paramą, tęsiant karjerą JAV. Sutarties pasirašymą inicijavo ir derino SDG konsultantas, neseniai karjerą baigęs krepšininkas, buvęs SFX klientas, Artūras Karnišovas, kuris šiuo metu gyvena JAV.

SDG ir SFX vadovai akcentavo, pasitikintys vieni kitais kaip savo veiklos profesionalais ir tikintys sėkmingu bendradarbiavimu. D. Baumann teigimu, vienas svarbiausių bendradarbiavimo projektų bus geriausių Rytų Europos krepšininkų stovykla kitą pavasarį Š. Marčiulionio krepšinio akademijoje. Tikimasi, kad ji bus labai naudinga rytų europiečiams, siekiantiems patekti į geresnes komandas.

Pasak D. Baumann, jų agentūra savo veiklą pradėjo prieš 12 metų, šiuo metu užima vadovo pozicijas NBA rinkoje, atstovaudama 22 proc. visų krepšininkų. „Tuomet NBA buvo tik vienas kitas europietis, šį sezoną jų jau 80, o netrukus kiekvienoje komandoje bus mažiausiai po tris žaidėjus, gimusius ne JAV", — pažymėjo Europos rinkos svarbą D. Baumann.

Beje, A. Karnišovas buvo pirmasis SFX klientas, kuris pasirašė sutartį su Europos klubu.

Ryškiausios žvaigždės, su kuriomis teko dirbti SFX, yra Michael Jordan, Kobe Bryant, Tacy McGrady ir kt.

„SFX Basketball" yra savarankiška reklamos bendrovė „Clear Channel Entertainment" dukterinė įmonė, teikianti krepšinio žaidėjams paslaugas vadybos ir marketingo srityje.

Lietuvos krepšinio federacijos oficialiai pripažintos SDG pagrindinė steigėja yra Šarūno Marčiulionio krepšinio akademija. SDG direktoriaus Martyno Purlio teigimu, šiuo metu agentūra turi apie 20 klientų ir pirmaisiais veiklos metais orientuojasi į kokybę, o ne į kiekybę.

Šiuo metu SDG klientai yra šie Lietuvos krepšininkai: Darius Dimavičius, Valdas Kaukėnas, Donatas Sabaliauskas, Andrius Šležas, Robertas Stankevičius, Žydrūnas Urbonas, Mindaugas Mockus, Vaidas Pauliukėnas, Augenijus Vaškys ir Gintautas Vileita. **(Elta)**

Iš kairės: SDG direktorius Martynas Purlys, SDG valdybos pirm. Šarūnas Marčiulionis ir „SFX Basketball" viceprez. David Baumann.
A. Sabaliausko (Elta) nuotr.

IŠ PRAEITIES SEMKIMĖS STIPRYBĖS

Mintys ŠALFASS-gos metinio suvažiavimo proga

EDVARDAS ŠULAITIS

Žurn. Edvardas Šulaitis (kairėje) ir ilgametis LSK Detroito „Kovo" darbuotojas Algis Rugienius.

Kaip jau skaitėme spaudoje, šį šeštadienį, lapkričio 22 d., Clevelando lietuvių namuose bus pravestas ŠALFASS-gos visuotinis metinis suvažiavimas. Tai neeilinis įvykis Š. Amerikos lietuvių organizuotos sportinės veiklos kalendoriuje, nors vėliausiais metais tie suvažiavimai, kaip ir ŠALFASS-gos valdybos darbai, jau nekelia tokio dėmesio ar entuziazmo, kaip būdavo, sakykime, prieš 30 ar 40 metų.

Kodėl taip yra? Kas dėl to kaltas? Kyla klausimai. Žinoma, daugumas tų, kurie dar domisi mūsų organizuota sporto veikla, tuoj pat kaltina dabartinę Sporto sąjungos valdybą su čikagiečiu Rimantu Dirvoniu priekyje, kuri buvo išrinkta 2001 m. lapkričio 17 d. per suvažiavimą irgi Clevelande.

Gerai atsimename, jog tame suvažiavime buvo pasiūlyti 2 valdybos sąrašai: vienas iš Toronto (siūlytojas Rimantas Miečius), kitas — iš Čikagos (siūlytojas — Rimantas Dirvonis). Nežymia balsų persvara (44 prieš 41) laimėjo čikagiečių sąrašas. Jame, be jau minėto Dirvonio, buvo Vaclovas Kleiza, Aleksas Lauraitis, dr. Donatas Siliūnas, Vytautas Ambutas, Vytautas Vaitkus ir nuolatinis gen. sekretorius, veteranas Algirdas Bielskus iš Clevelando.

Šie vyrai turėjo atgaivinti Š. Amerikos lietuvių sporto veiklą, kuri, deja, jau paskutiniais metais, kuomet vadovybė dar buvo Toronte, nerodė didesnių gyvybės ženklų.

Tačiau išėjo priešingai. Labai vadovauti Sporto sąjungai norėjęs R. Dirvonis, kaip atrodo, nesugebėjo suburti veiksmingos komandos, o ir pats turbūt neturėjo pakankamai patirties šiam svarbiam postui.

Čia norisi pažymėti, jog trims Čikagoje anksčiau veikusioms valdyboms vadovavo patyręs vyras Valdas Adamkus (vėliau tapęs Lietuvos prezidentu) ir jis Sporto sąjungai pridavė autoriteto bei prestižo.

Kaip mums sakė vienas 2001 m. išrinktosios valdybos narių, Lietuvos garbės konsulas Vaclovas Kleiza, per pusantrų metų pirmininkas sušaukė tik pora posėdžių ir tie patys nepasižymėjo darbinga nuotaika. Dėl to V. Kleiza 2003 m. kovo 1 d. pirmininkui įteikė atsistatydinimo raštą, kadangi nesutiko su tokiu neveiksmingumu.

Kas toliau?

Apie neveiksmingumo problemą galima daug rašyti ir diskutuoti. Dėl to jau yra nemažai prarasta: sportininkai iš JAV Rytinės pakrantės jau neatvažiuoja į bendrąsias Š. Amerikos lietuvių varžybas. Veikliausiojo rajono — Vid. Vakarų — sporto apygarda neturi vadovo, neberengiamos apygardinės pirmenybės, neremiami naujieji sporto klubai (dėkui Dievui, jų vis savaime atsiranda), į praėjusią vasarą Lietuvoje vykusias didžiąsias sporto varžybas pajėgta nuvežti tik... 4 sportininkus. Šį „neveiksmingumo" sąrašą galima tęsti daug toliau.

Užsiminėme apie naujus sporto klubus, kurie patys steigiasi ir, pagal galimybę, įsijungia į organizuotą Š. Amerikos lietuvių sportinę veiklą. Tų klubų padaugėjo Rytų Sporto apygardoje, kur ypač gražiai reiškiasi neseniai į šį kraštą atvykusieji sportininkai. Iš tokių atėjo ir Rytų sporto apygardos vadovas Laurynas Misevičius, savo veiklumu prilygstantis kai kuriems darbuotojams, prieš daugiau negu 50 metų dėjusiems pagrindus ŠALFASS-gai.

Ir pačioje Čikagoje paskutiniais metais įsisteigė bent pora naujų klubų (iš jų pažymėtinas „Žalgirio" klubas, kuris labai aktyviai reiškiasi krepšinio srityje).

Tai vis gražūs ženklai, nes matyti, kad atsiranda naujų žmonių, kurie nori veikti, nori reikštis lietuviškoje veikloje. Tačiau, deja, jie nesusilaukia paramos.

Kaip matome, jau yra žmonių, kurie gali užimti ir vadovaujančias pozicijas. Tai kodėl, pavyzdžiui, kai kurių jų nepakviesti į ŠALFASS-gos vadovybę? Vakarų Sporto apygardos vadovybę? Reikia tik truputį pajudinti galvas ir rankas.

Senųjų veikėjų vis mažėja

Neseniai, lapkričio pirmąjį savaitgalį, Čikagos pašonėje, La Grange, IL miestelyje buvo pravestos Š. Amerikos lietuvių jaunimo krepšinio varžybos. Anksčiau tokiose varžybose iš kitų vietovių tekdavo sutikti nemažai sporto veikėjų veteranų.

Šį kartą čia matėme tik vieną: tai ilgametis Detroito LSK „Kovo" darbuotojas, Š. Amerikos lietuvių sportininkų išvykos į Lietuvą komiteto pirmininkas, beje, buvęs ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenės vicepirmininkas, Algis Rugienius. Su juo ir jo veiklia žmona Liūda Rugieniene (ji yra dabartinėje PLB valdyboje) teko ilgėliau diskutuoti ir lietuviškojo sporto klausimais. Nuomonė buvo tokia, kad į veiklą būtina įtraukti jaunus žmones iš neseniai į šį kraštą atvykstančiųjų tarpo, kurių vis daugiau atsiranda.

Tad šį šeštadienį į Clevelandą susirinkusieji mūsų sporto darbuotojai turi priimti veiksmingus sprendimus, kurie ir pačią sąjungos valdybą galėtų pastūmėti iš merdėjimo į pozityvios veiklos kelią!

ALFREDAS KLEINAITIS DAR VIS REIŠKIASI

Buvęs „Lituanicos" futbolo klubo žaidėjas Alfredas Kleinaitis, vėliau FIFA tarptautinės klasės teisėjas, pravedęs nemažai tarpvalstybinių rungtynių, šiuo metu dirba „US Soccer" įstaigoje Čikagoje, eidamas svarbias pareigas šio krašto teisėjų ugdyme.

Šis Burr Ridge, IL, gyvenantis vyras turėjo neeilinę rolę, kuomet Amerikoje buvo pravestos pasaulio moterų futbolo pirmenybės. Jis skaitė du pranešimus šių pirmenybių teisėjoms, Philadelphijos mieste įvykusiame seminare rugsėjo 18 dieną. Vieną pranešimą A. Kleinaitis buvo paruošęs kartu su Esse Baharmast.

Kaip „US Soccer" atstovas, Kleinaitis įėjo į šių pasaulio moterų pirmenybių teisėjų komitetą, kaip koordinatorius, kartu su FIFA delegatu Hans Ullrich Scheider iš Vokietijos. Kleinaitis buvo vienintelis lietuvis šiose pasaulinio garso varžybose, kurios plačiai nuskambėjo po visą pasaulį. Jas laimėjo Vokietija, antroje vietoje palikusi Švedijos atstoves, o trečioje — JAV reprezentantes.

E.Š.

„Lituanicos" - molekulių grupės krepšininkai. Iš kairės: Vidas Kulbis, Raimundas Čepelė ir Antanas Riškus.

VADOVAS VISADA ATSAKINGAS UŽ SAVO KOMANDĄ

EDMUNDAS SIMANAITIS

Lietuvos valstybės istorijoje analogų neturintis „paksogeito" skandalo tyrimas tebevyksta. Šis vyksmas reikalingas ir naudingas visiems: tiems, kurie, laukdami mesijo, fiurerio ar gelbėtojo, žadančio negaišuojant ir visur „padaryti tvarką", naiviai patikėjo profesionaliai dirbusių populistų nupiešta regimybe, ir tiems, kurie suvokė demokratijos teikiamą galimybę piliečiams savo valstybėje tvarką pasidaryti patiems, tačiau pasinaudoti ja šį kartą nesugebėjo. Valstybės vadovo vaidmuo, be jokių abejonių, abiem atvejais išskirtinai svarbus. Kai kurie mūsų kaimynai, jausdami, kad dar neatėjo palankus metas suteikti neprašytą „brolišką pagalbą" Lietuvai, tebepuoselėja viltį turėti Lietuvoje bent jau kišeninį prezidentą, kišeninę vyriausybę ar kišeninį seimą.

Garsūs rinkiminiai pažadai per pusmetį valstybėje „padaryti tvarką" ir abejoti neleidžiantys tvirtinimai „pradėti reformas", kurios kaip mat pagerins „skurdinamos liaudies" gyvenimą, buvo panašūs į mėginimus atnaujinti iš istorijos sąvartyno ištrauktus propagandinius tauškalus apie komunizmo rojaus kūrimą. Beje, „permainų" planuotojai iš „artimojo užsienio" absoliučiai griežtai nutylėdavo, kad „rojus" buvo kuriamas smurtu ir prievarta, kurių iškaba nūdien — genocidas. Apie kokias permainas ir pastangas įveikti tų „permainų baimę" sukosi kalba?

Lietuva formavo savo vidaus ir užsienio politiką, kaip nuoseklų ir aktyvų rengimąsi integruotis į Vakarų kolektyvines sistemas — NATO ir Europos Sąjungą. Reformos buvo pradėtos ir sėkmingai vykdomos. Lietuva, pertvarkydama krašto apsaugos sistemą, pirmavo tarp visų kandidačių į NATO. Namų darbai, rengiantis į Europos Sąjungą, buvo atliekami stropiai. Savaime suprantama, kad tokia reikalų eiga negalėjo tenkinti imperines ambicijas tebepuoselėjančių kaimynų.

Prezidento rinkimų kampanijos atmosferoje nuolatos tvyrojo skaudų nerimą keliantis klausimas — nejaugi „tautos gelbėtojai", būbnydami apie savo neįvardytas „permainas", mėgins sustabdyti sėkmingai plėtojamas esminės svarbos tautai ir valstybei reformas? Istorinės patirties nepamiršusiems piliečiams buvo aišku, kad „artimasis užsienis" labai suinteresuotas kaip nors pakeisti jau įsibėgėjusias reformas. Vien šio esminio momento suvokimas rodė, kokia didžiulė grėsmė iškyla valstybės saugumui.

Spėjimai pasitvirtino su kaupu, o VSD neapvylė. Laiku ir taikliai — nenuginčijamais faktais į dešimtuką! Štai, ir regime dar prieš metus sunkiai nuspėjamą vaizdą. Prezidentas — valstybės vadovas, vyriausiasis kariuomenės vadas, moralinis tautos simbolis — apsuptyje jo paties pasirinktos (?) komandos, kurios ryšiai su Rusijos mafija ir slaptosiomis tarnybomis kiekvieną dieną paryškinami naujomis atskleidžiamomis aferomis.

Jei vienas iš prezidento komandos narių sukluptų, galbūt tokį atvejį reiktų priskirti atsitiktinumui. Tačiau šluojamas lauk visas pulkas patarėjų ir kitokių prielipų! Jie šalinami ne prezidento valia, o sukrečiančių faktų akivaizdoje, kai jau nieko neveikti ar klausytis demagogiškų paistalų apie „sąmokslą prieš prezidentą" prilygtų valstybės išdavystei. Kaip paaiškinti tokį totalinį vyksmą? Ar prezidentas pats apsiriko, ar jam buvo įpiršti į komandą tie įtartinos reputacijos asmenys, iš principo jau nėra svarbu. Visada už komandą, jos profesionalumą, jos lojalumą valstybei atsako vadovas. Demokratinėje valstybėje kitaip ir būti negali. Be galo skaudu, kad tokia gėdinga istorija, nepriklausomai nuo jos baigtinio rezultato, atsitiko ne kokioje nors KGB įsteigtoje priedangos firmoje, o Respublikos šventovėje — Prezidentūroje.

Ši nepasibaigusi istorija rodo, kad abejoti KGB ir jo mutacijų profesionalumu yra lemtinga klaida ne tik politikams, ne tik valstybės ar savivaldos pareigūnams, bet ir eiliniams piliečiams. Du tūkstančiai (pasak Kovo 11-osios akto signataro A. Endriukaičio) likusių Lietuvoje sovietinio saugumo karininkų jaučiasi kaip meškos ausyje. Nedovanotinai būtų naivu manyti, kad visi čekistai tapo šiaučiais, kriaučiais, verslininkais ar žemdirbiais. Skandalo tyrimas parodė, kad „artimojo užsienio" tarnybos atidžiai seka visus įvykius Lietuvoje, kur kas nuodugniau (duok Dieve, apsirikti), negu mūsų politikai ir politologai. Beje, jie neretai ir gana sėkmingai planuoja tų įvykių kryptį.

Televizijos diktorius J. Šalkauskas kas rytą profesionaliai informuoja gyventojus apie periodikoje skelbiamas naujienas, niekada nepaminėdamas nei „Tremtinio", nei „XXI amžiaus", nei seniausio lietuvių leidžiamo JAV dienraščio „Draugas" žinių. Tai ne diktoriaus kaltė. Tuo rūpinasi kitos tarnybos, ir nebūtinai mūsiškės, bet Rytų centrų specialistai sklaidо ne tik „Respubliką" ar „Lietuvos rytą". Jie išlukštena ir „Tremtinį", ir ne tik jį...

Gerumo prielaida, kuri Sąjūdžio bangos viršūnėje puikiai pasiteisino, pereinant į atkurtos valstybės ir savivaldos santykių sritį, negali būti taikoma. Šiuo atveju turėtų dominuoti teisės normos. Ne šio straipsnio tikslas nagrinėti, kodėl sovietinės partinės, ūkinės nomenklatūros pilietinės teisės, sekant Vakarų pavyzdžiu, bent penkiolikai metų nebuvo apribotos. Prezidentūros skandalas šį prašautą pro šikšnelę momentą akivaizdžiai išryškina.

Viešas skandalo tyrimas patvirtina dar vieną labai svarbią tiesą — Valstybės vadovas yra ir Valstybės simbolis, kurio moralinis autoritetas yra nemažiau svarbus visai šaliai ir, žinoma, pasauliui, negu galios, kurias prezidentui suteikia Konstitucija. ■

Lietuvos prez. Rolandas Paksas lapkričio 19 d. aplankė Irake tarnaujančius Lietuvos karius. Iš kairės: Lietuvos krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius, prez. R. Paksas, susitikę su Jungtinės koalicijos laikinosios administracijos Irake vadovu ambasadoriumi Paul Bremer. **Romo Kuprio (Elta)** nuotr.

VERSLININKŲ IR POLITIKŲ RYŠIAI TURĖJO LIŪDNŲ PASEKMIŲ

„Lietuvoje politikai darė įtaką privatizavimui", — tokia neseniai paskelbtos Saugumo departamento ataskaitos išvada. Tai pripažįsta ir Seimo vadovybė. „Laisvosios Europos" radijo Ekonomikos žurnalo bendradarbis Vilniuje **Gintaras Sarafinas** aptaria kelis atvejus, kai verslininkų ir politikų ryšiai Lietuvoje turėjo liūdnų pasekmių.

Saugumo departamentui paviešinus pažymas apie prezidento aplinkos įtartinas sąsajas, dalis verslininkų sunerimo, kita dalis atsidūrė nepatogioje padėtyje, nes tenka aiškintis užsienio partneriams kas vyksta Lietuvoje.

Politologai spėja, jog po skandalo kai kurios užsienio kompanijos į Lietuvą gali imti žvelgti skeptiškiau ir pakoreguoti savo investicijų planus. Seimo biudžeto ir finansų komiteto pirmininkas Algirdas Butkevičius taip komentavo verslo reakciją į įvykius Prezidentūroje:

— Verslininkai puikiai supranta, kad kiekviena partija rinkimuose yra finansuojama, tik jiems kyla klausimas, kokios tos jėgos vykdo tą finansavimą.

Be to, skandalas Prezidentūroje vėl atnaujino kalbas apie abejotiną bendrovės „Stumbras" privatizavimą. Tai, kad politikai darė įtaką alkoholio įmonių privatizavimui, pripažįsta ir aukščiausi valdžios pareigūnai, tai pažymima ir paviešintoje saugumo departamento pažymoje.

Saugumo departamento analitikai, išnagrinėję turimus duomenis, padarė išvadą, jog naudojantis prezidento patarėjo Remigijaus Ačo vardu ir jam žinant, už atitinkamą atlygį buvo sudaromos išskirtinės sąlygos privačių struktūrų verslui, taip pat siekta daryti įtaką privatizavimo bei konkurso valstybės užsakymams gauti rezultatams. Šios abejonės skiriamos daugiausia bendrovės „Stumbras" privatizavimo aplinkybėms.

Anksčiau Seimo pirmininkas ir Valstybės turto fondo vadovas yra pripažinę, jog alkoholio įmonių privatizavimui buvo padaryta tam tikra politinė įtaka. „Stumbro" privatizavimo konkursą pralaimėjusių įmonių atstovai stebėjosi, kad konkursą laimėjęs „MG Baltic" kooperatyvinių reikalų direktorius Valdas Sutkus kaip tik privatizavimo įkarštyje tapo prezidento visuomeniniu patarėju. „Benett Distributors" prezidentas Benas Gudelis pareiškė, jog jų rankose „Stumbras" neatsidūrė tik todėl, jog jie neparėmė prezidentinės rinkimų kampanijos. Pasak Gudelio, „Mineraliniams vandenims" kelią į „Stumbrą" atvėrė aukštų valdžios pareigūnų parama.

Šiandien jau vieša paslaptis, jog už tai, kad „Stumbras" privalo atitekti „Mineraliniams vandenims" tvirtai savo pozicijas Vyriausybėje išdėstė ir prezidento patarėjas Remigijus Ačas. Beje, Saugumo paviešintose pokalbių iškločinėse yra vienas įdomus pokalbis tarp Valdo Sutkaus ir Renatos Smailytės. Šiame pokalbyje abu šie asmenys kalba apie „Stumbro" privatizavimui nemažai reikšmės turėjusią Saugumo departamento pažymą.

Tačiau gal nereikėtų apsistoti vien tik ties šiuo pavyzdžiu, mat Lietuvoje atvejų,

Nukelta į 7 psl.

Danutė Bindokienė

Bet mes LIETUVIAI!

Mes žinome, kas esame — suvokiame savo tautinę tapatybę. Kartais ja didžiuojamės, kartais net dedame pastangas ją paneigti ir tapti nelietuviais. Gal tos pastangos, bent paviršutiniškai, kai kam ir yra sėkmingos, tačiau niekas negali pakeisti pačių giliausių savo tautos genų, kuriais pažymėta kiekviena mūsų kūno ląstelė, kiekvienas mūsų sielos polėkis. Ir kartais, kai mažiausiai to tikimės, mūsų tautinė tapatybė prasiveržia į paviršių...

Vienas ryškių, galbūt net ryškiausių, lietuvių charakteristikos bruožų yra savigarba (gal geriau sakyti — savisvarba), kartais net linkstanti į kraštutinumą, kitataučių pasiekimus nuvertinant, savuosius iškeliant, o kai kurias tautas statant ant daug žemesnės pakopos. Bet visuomet ir visur norime, kad pasaulis mus pažintų, vertintų.

Jeigu lietuvių kilmės asmuo pasižymi mokslo, meno, muzikos ar kitais pasiekimais, tampa žinomas už tėvynės ribų, visa tauta didžiuojasi. Kiekvienas geras žodis to asmens adresu, tarytum taikomas visiems lietuviams. Kai užsienio muzikos kritikai beria liaupses solistei Violetai Urmanai-Urmanavičiūtei, kai lietuvių kompozitorių kūrinius atlieka pasaulinio masto orkestrai, kai jauni lietuviai pianistai, smuikininkai ar kiti muzikai gastroliuoja pasaulyje ir skina laurus, visi norime bent vienu pirštu prie tų laurų prisiliesti ir sušildyti savo lietuvišką dvasią pasididžiavimo liepsnele. Kai lietuviai mokslininkai kviečiami skaityti paskaitas žymiausiuose pasaulio universitetuose, o jų straipsniai spausdinami moksliniuose žurnaluose, iš to išplaukia troškimas, kad apie lietuvius ir Lietuvą būtų žinoma kiek galima plačiau, kad galėtume su pasauliu pasidalinti, kas mūsų tautoje geriausia, kuo ypač didžiuojamės.

Deja, ne visuomet taip išeina. Visų pirma dėl to, kad kitataučių akys nežvelgia pro sentimentalių spalvų akinius, tad jie kartais mato, ko mes nematome ar nenorime matyti. Lietuviai jiems yra tik kita maža tauta kažkur tarp Europos Rytų ir Vakarų, o amerikiečiams — dar viena, tiesa, labai maža ir nelabai reikšminga, tautinė grupė „etninio viralo katile".

Tik labai retais atvejais lietuviams suteikiamas dėmesys amerikietiškų pramogų pasaulyje, ypač filmuose ar televizijoje. O jeigu ir suteikiamas, kartais ne toks, kokio pageidautume. Kai prieš metus 11-asis TV kanalas paruošė visą laidą apie lietuvius, gyvenančius Jungtinėse Amerikos Valstijose, ypač Čikagoje, daug buvo nusivylusių, nepatenkintų ir net pasipiktinusių. Vis atrodė, kad per mažai, per paviršutiniškai ir nepakankamai pagarbiai parodyta plati Amerikos lietuvių veikla, pasiekimai, sukurtos vertybės. Programa nepateikė to šviesaus ir kilnaus įvaizdžio, kurį mes matome, pažvelgę į veidrodį savo lietuviškomis akimis.

Bet visgi tikimės, kad vieną dieną tai įvyks. Kai tik pasklinda žinia, kad televizijos programoje arba filme bus parodyti lietuviai, vėl nuvilnyja malonus pasididžiavimo kutulys ir švysteli viltis — gal šį kartą būsime pristatyti taip, kad žiūrint nereikėtų raudonuoti ar pykti.

Prieš maždaug savaitę skelbta, kad viename serijiniame televizijos „Married to the Kellys" epizode bus parodyta Los Angeles, CA, jau daug dešimtmečių veikiantis, LB tautinių šokių ansamblis „Spindulys". Lietuviškais tautiniais šokiais mes vertai didžiuojamės, tautiniais drabužiais gėrimės, o „Spindulys" yra vienas geriausių tautinių šokių ansamblių, vadovaujamas Danguolės Varnienės, paveldėjusios meilę tautiniam šokiui iš savo motinos Onos Razutienės, ansamblio kūrėjos. Tad laukėme programos.

Po šio epizodo transliavimo apie „lietuvių dalyvavimą" tegalima tik tiek pasakyti: jeigu taip būtų buvę parodyti žydai, šiandien ir programos kūrėjai, ir režisieriai, ir net pati televizijos stotis jau būtų pakliuvusi į bėdą! Programoje buvo pasišaipyta ir iš mūsų gražiųjų tautinių drabužių, ir šokių, ir „lietuviškų" patiekalų (balandėliai iš esmės nėra lietuviškas valgis). Kaip „Spindulio" vadovybė galėjo sutikti tokioje programoje dalyvauti? Argi jie iš anksto nežinojo turinio bei eigos? Nejaugi mes taip veržiamės viešai pasirodyti, kad visai nesvarbu, kaip esame pristatomi? Kur toji lietuviška savigarba? Visų pirma turime gerbti patys save, tuomet galėsime tikėtis ir kitų pagarbos.

DAR KARTĄ SUGRĮŽUS

JUOZAS KONČIUS

Nr.10

Kaip žinia, 7,200 įvairaus amžiaus šokėjų susirinko čia iš Lietuvos bei kitų kraštų, įskaitant ir mūsų tautinių šokių ansamblius iš Čikagos, Lemonto. Keturi šimtai svečių iš JAV, Kanados, Lenkijos, Latvijos buvo pasitikti iškilmingu pasveikinimu „Labas vakaras, sveteliai" ir visi įsijungė į šokių sūkurį. Tautinių šokių programa buvo įdomi ir, kaip paprastai šokių šventėse, žiūrovai šokiais žavėjosi, nenuobodžiavo. Pagrindinę šios dienos mintį sudarė gyvybės medžio simbolis, rišantis mūsų tradicijas nuo seniausių laikų. Šis simbolis vyravo visose programos dalyse: Jievaras — sakrališkas medis, šlovinamas saulės sugrįžimo šventėse. Verba — puokštė kadagio, gluosnio ir kitų šakelių, surišta su nuo senų laikų atėjusiomis tradicijomis. Beržas — prisimenamas per Sekmines, gražiausia piemenų šventė. Beržų šakomis kaišydavo duris, vartelius. Ąžuolas — tautos vienybės ir tvirtybės įvaizdis. Obelis — lietuvių mitologijoje gretinama su mergele, būsimąja gimdytoja, motina, o sidabro, aukso obuoliai — tai vaisingumo simbolis.

Kupolo rožė — Joninių vasaros saulėgrąžos arba Kupolių šventėje ypatingą reikšmę turėjo nupintas vainikas — tai džiaugsmo simbolis. „Joninių burtų" programos dalis — kaip šventės leidinyje apibūdinta: „kupina nakties ir ryto magijos" choreografiškai vaizdžiai išreikšta šokiuose — „Degutėlis dega", „Ryto rasa krito", „Joninių burtai" bei kituose.

Šventės finalą sudarė — tradicinis „Suktinis", kuriame mirguliavo šokėjų jūra, pasipuošusių jaunyste ir pasididžiavimu spindinčiomis šypsenomis. Jie suko nesibaigiančias polkas, skriejo lyg paukščiai ore, atlikdami virtines šokių bei ratelių.

Artėjo įspūdingiausias savaitės renginys — „Dainų diena". Aš į koncertą dar vis neturėjau bilieto. Informacija dėl bilietų, kaip jau anksčiau minėjau, buvo netiksli, klaidinanti. „Vaikų pasaulio" parduotuvės miesto centre, kaip renginių knygutėje buvo nurodyta, neberadome. Pasirodo, kad prieš kurį laiką ji uždaryta, o „Mini" parduotuvėje, į kurią mus iš „Maksi" pasiuntė — bilietai išparduoti, nes nedaug jų teturėję. Bet čia gavau porą kitų adresų, į kuriuos patarė kreiptis.

Vieną popietę, Giedrei išvykus į repeticiją, troleibusu išvažiavau į Vilniaus Koncertų ir sporto rūmus ieškoti koncertui bilietų. Su bilietais Sporto rūmuose bėdos neturėjau, nors priekinėse eilėse, arčiau estrados, kur buvo sustatytos kėdės, bilietai jau buvo išpirkti, tačiau toliau ant suolų, kad ir ne taip patogu, bet už 40 litų gavau visai neblogą sėdimą vietą.

Apsirūpinęs bilietu, nutariau ta pačia proga užsukti į Lietuvos Nacionalinį muziejų, kuris buvo visai netoliese, kitoje Neries pusėje. Be to, dar nebuvo ir labai vėlu, tad grįžti į bendrabutį nesinorėjo. Tiesia linija žiūrint, muziejus atrodė visai arti, ir tiltas per Nerį jau buvo užbaigtas — tai naujasis karaliaus Mindaugo karūnavimo sukakčiai paminėti. Tiltas jau pastatytas, bet oficialiai jis turėjo būti atidarytas tik šios dienos vidurnaktį ir judėjimas šiuo metu per jį dar nevyko. Viena moteris, stovėjusi kartu prie bilietų kasos, maloniai prasitarė, kad, girdi, pėstiems per tiltą eiti jau galima, tik važiuotų nepraleidžia. To man tik ir tetrūko. Padėkojęs už gerą žinią, išėjau iš Sporto rūmų.

Vos tik išėjus, pasigirdo perkūno griaudimas, ne šiaip dundėjimas, bet smarkus trenksmas. Viršuje kabojo juodas debesis, nors už jo buvo matyti ir šviesos properšų. Pagalvojau, kad iki muziejaus visai netoli, kol nelyja gal suspėsiu. Tačiau, kai priartėjau prie tilto, pasirodė policininkas ir paaiškino, kad dabar tiltas iki vidurnakčio uždarytas, net ir pėsčiųjų perėjimas sulaikytas: vykstąs, kažkoks, paskutinį momentą iškilęs, patvarkymas.

Ką darysi, teks paėjėti gerą kilometrą ar daugiau iki Žaliojo tilto, o paskui perėjus, grįžti ta pat kelią atgal. Perkūnas skaldė padanges vis garsiau.

Žengiu krantine, tik tiek gerai, kad šaligatvis platus, o nuo lietaus dengia plačialapiai kaštonai. Kurį laiką lietus pila gan smarkiai. Stabteliu po vienu tų lapuočių ir laukiu giedros, kurią buvau pastebėjęs netoliese už to juodojo debesio, kol dar nelijo, bet kai ėmė lyti, pasirodo, visos properšos dingo. Palaukiu valandėlę, perkūnas aprimo, nebe taip smarkiai ir belyja. Taip dažnai būna — čia lyja, čia nebelyja. Žygiuoju tolyn, kur jau matyti ir tilto paminklai su skulptūromis, bet beskubėdamas iš po lietsargio į jas neatkreipiau dėmesio.

Beeinant tolyn krantine, lietus jau visai aprimo ir vėl pasirodė properšų šviesuliai. Nuo medžių šakų ant lietsargio vis dar papsėjo stambūs vandens lašai, o, žengiant šaligatviu, reikėjo saugotis, kad netekšteltum visu padu į balą. Tolumoje pasigirdo trimitų fanfara, orkestro trankūs maršo garsai ir varpų skambėjimas. „Ar nebūsiu pataikęs į paminklo karaliui Mindaugui atidengimo iškilmes", — pagalvojau. Žingsnį paskubinau, nepaisydamas telkšančių balų.

Keletą kartų jau prieš tai, vaikščiodami šioje vietoje su Giedre, buvome pastebėję, eidami pro muziejaus aikštę, tamsiu audeklu uždengtą paminklą. Gal nutarė jau dabar jį atidengti ir pašventinti, pagalvojau. Bet per anksti pradėjau džiūgauti netikėtai patekęs į iškilmes. Pasirodo, čia vyko tik paminklo atidengimo repeticija, o pačios iškilmės ir pašventinimas vyks sekmadienio vidudienį, po pamaldų. Tačiau iškilmėse dalyvauti mums neteko, nes po Mišių Šv. Kazimiero bažnyčioje skubėjome pietauti — Giedrei reikėjo ruoštis į Katedros aikštę paradui į Vingio parką.

Laimingu sutapimu, šį kartą patekau nors į repeticiją, kuri praėjo labai iškilmingai: išsirikiavo vėliavos su miestų herbais, jų buvo gal koks pusšimtis. Per iškilmes giedojo „Aidijos" studentų ansamblis. Didingai nuskambėjo jų lotyniška giesmė „Laudate Deus", o taip pat ir kitos gregorinės giesmės, man jos nepaprastai patinka.

Bus daugiau

Bičiulystė

Parengia Ligija Tautkuvienė, talkinant sūnui Adomui

Rašykite mums „Draugo" adresu su nuoroda „Bičiulystei" arba P.O. Box 4102, Wheaton, IL 60189
Nr. 110 *el. paštas: biciulyste@aol.com*

LIETUVA, TĖVYNE MŪSŲ...

Mieliejі tautiečiai, koks laikmetis atėjo, kokie svaiginantys greičiai — tik pagalvojai giminėms pasiųsti laiškelį, sėdai prie kompiuterio ir jau kalbiesi! Greitis, kuris supo mus, gyvenančius Amerikoje, vertė skubėti, bėgti, kad suspėtum laiku, kur turi būti, išmokė vertinti ir patį laiką, išmokė jį taupyti. Po šešerių metų sugrįžus tėvynėn, lankantis įvairių valdininkų kabinetuose, atrodo, kad laikas Lietuvoje neskuba. Ne ne, ne pats Laikas, bet žmonėms Laikas neskuba. Vadinasi, žmonės neskuba. Girdi ir matai — daugelis rėkia, verkia — nepakanka pinigų, darbų nėra. Daugiau apsidairius pamatai, kad valdininkai darbo valandomis kavą kaip gėrė, taip geria, kaip nebuvo malonus taip ir liko. Pasikeitimai labai lėtai slenka valdiškuose namuose. Kiek kitaip veiksmas vyksta privačiose firmose — daugiau dėmesio, mandagumo. Ir tai jau gerai! Vis šis tas einant į Europą, lyg ne Europoje gyventume. Yra ir darbo vietų, tik moka mažai. Dažnai susiduri su tokiu faktu — žmogus neturi darbo, bet kokio neima, mat, pinigų reikia daugiau. Pagyventų Amerikoje — dirbtų bet kokį darbą. Tik skirtumas, kad Amerikoje iš bet kokio darbo gali normaliai gyventi, jei turi galvą ant pečių.

Man patinka Lietuvos žiniasklaidos darbuotojai. Kai Lietuvą drebina prezidento skandalai, žurnalistai, kaip paparaciai, gaudo kiekvieno politiko žingsnius, televizija, spauda, radijas pateikinėja vis kitokias versijas, štai čia pamatai, kad gyvenimas jiems ne eina, bet bėga. Dėkui Dievui, spauda yra labai aktyvi, greita, informatyvi. Jei ne spauda, daugelis politikų dar daugiau padarytų nuodėmių — griebtų, plėštų, o žmonės apkvailinti pažadais, taip ir nesužinotų kodėl nusipelnę gyventi geriau, gyvena blogiau. Rašantys rašo daug, skaityti nepakanka laiko. Ir vėl tas mano gerasis kompiuteris sutaupo laiką — neišėjus iš namų (dar nedirbu, tik remontuojuosi, tvarkausi, laukiu pavasario), atveria prieš tavo akis visą žinių jūrą! Tik turėk kantrybės, mokėk atsirinkti. Žinau, jūs ten pasilikusieji irgi apsikabinę kompiuterius vos neužmiegate, kol nesužinote nors dalelę to, kas, kur, kada įvyko.

Amerikoje jauną lietuvaitį pažindavai iš tolo — odinė striukė ir nešiojamais telefonas visą laiką prie ausies, tarsi būtų didžiausias pasaulinio verslo veikėjas. Lietuvoje irgi tas pats! Vaikai eina į mokyklą nešini nešiojamais telefonais. Galvoju, iš kur tokie pinigai?! Reikalas visai paprastas — nešiojamas telefonas šiandien Lietuvoje pigesnis, nei abonentinis, kurio išlaikymas mėnesiui kainuoja 40 litų ir daugiau. Technikoje Lietuva neatsilieka, netgi kai kuriais laimėjimais atkreipia pasaulio pramoninkų dėmesį, sudarinėjami kontraktai, leidžiantys sukurtas programas įdiegti, parduoti. Tai gerai, tai padės šaliai stotis ant kojų, ant kurių jau trylika metų niekaip negalime atsistoti. Negalime atsistoti todėl, kad neleidžia korumpuoti, viską šluojantys, prichvatizuojantys pareigūnai, įkopę į naujosios valdžios Olimpą. Apie vieną „olimpietį" ir jo „žygdarbius" rašo rašytojai, žurnalistai. Bet nuo jo, kaip vanduo nuo žąsies, viskas nuvarva ir lieka jis nepajudinamas.

Ką tik neseniai, jau nuskambėjus prezidento R. Pakso skandalui ir išviešinus nemažai nemalonių dalykų, pasigirdo mūsų visų numylėto „olimpiečio" AMB pasvarstymai, garsiai ištarti Panevėžyje, girdi, jei viską paviešinsime, tai labai sukiršinsime tautą (sic!). Tuo tarpu eiliniams žmonėms norisi to sukiršinimo — tikimasi taip daugiau atskleisti valdininkijos nesąžiningumą. Rašytojo Vyt. Petkevičiaus knygoje „Durnių laivas", kurioje paviešinti, kaip teigia autorius, tikri faktai, skaitome apie tai, kaip AMB tapo milijonieriumi, kaip manipuliuodamas valdžios vardu, skurdino Lietuvą, turtino savo asmeniską kišenę. Tuomet dar šaižiau suskamba neseniai tarti pranašiški AMB žodžiai: „Kas valdo pinigus, tas valdo Lietuvą".

Vyt. Petkevičiaus knyga „Durnių laivas" išėjo mažu tiražu, tačiau ji ištirpo kaip sniegas šiltą pavasario dieną. Perskaičiau ir aš. Siunčiu perpasakotą tekstuką. Išvadas darykite patys apie tuos, kurie, mušdami į krūtinę, prisiekinėja meilę Lietuvai tėvynei, pačiu begėdiškiausiu būdu ją apvaginėja, tuština jos piniginę. Trumpas pasakojimas tik apie „Draugystės" viešbučio aferą.

Pačiu didžiausiu AMB nusikaltimu laikoma buvusio „Draugystės", dabar skambiai pavadinto „Crown Plaza Vilnius", viešbučio privatizavimas. Prezidentavimo laikotarpiu AMB pasirūpino, kad šis viešbutis pereitų į Prezidentūros balansą ir vėliau pati Prezidentūra parengė jo privatizavimo programą. Tuo metu A. Brazausko ir Kristinos Butrimienės meilės romanas, nors ir pogrindyje, tačiau daugeliui buvo žinomas. Taigi, romanas romanu, o Butrimų šeima buvo susipirkusi trečdalį viešbučio akcijų. Jei prisimenate, Kristina Butrimienė iš bufetininkės pareigų padarė karjerą — tapo viešbučio direktorė. Ar bereikia pasakoti kieno rankose buvo lovys ir kas buvo pirmas prie jo?! Savaime aišku, kad pirmoji buvo ji pati ir jos šeimos nariai. Ką darė AMB? Jis pasirūpino, kad valstybė parduotų ne kontrolinį viešbučio akcijų paketą, bet tik nedidelę jo dalį, t. y. tiek, kiek Butrimų šeimai trūksta iki kontrolinio viešbučio akcijų paketo. Tada Butrimų šeimynėlė už grašius nusipirko tas akcijas. Skaitytojai, kurie stebi įvykius Lietuvoje, įsiminė ir Ivano Paleičiko pavardę. Tai senas AMB medžioklės draugas. Na, jei draugas, tai draugas ir jam taip pat nubyra — jis yra vienas didžiausių viešbučio akcininkų, beje, akcijos priklauso ne jam, bet jo žmonai... Dėl visa pikta. Taigi, prichvatizavo viešbutį už grašius, prieš tai valstybės pinigais jį remontavo. Dabar K. Butrimienė-Brazauskienė pardavinėja viešbutį už 50—70 mln. litų. Įdomu, keista, pikta, kad veik prieš metus netoli, visai šalia viešbučio Kristina Brazauskienė išdrįso prašyti beveik hektaro žemės sklypą (prašymą Vilniaus miesto savivaldybės Miesto plėtros departamentui dėl žemės paskyrimo K. Brazauskienė buvo įteikusi dar 2002 m. gruodžio mėnesį, prieš savivaldybių rinkimus). Tada Miesto plėtros departamentas jos prašymo nepatenkino. Vėliau K. Brazauskienė tapo miesto tarybos nare. O jei bus pateiktas antras prašymas?! Jau patyrėme, kad apetitui ribų nėra, nesvarbu, jog didelė tautos dalis skursta, galą su galu vos sudurdama.

Tai didžiausia AMB afera, kurios niekaip kitaip, kaip nusikaltimu įvardinti neįmanoma. Šita ir kitos aferos šiurpina visus Lietuvos gyventojus.

Knygą „Durnių laivas" galima vertinti kaip nori, kol kas niekas jokių protestų rašytojui nepateikė, teisman nepatraukė. Dokumentų kopijų ir originalų rašytojas turi apsčiai — nusipirko juos iš tų, kurie buvo pastatyti sekti kitus.

Kažkas pasakė, kad eidami į Europą, tokiais paviešinimais išsivalome sau kelią. Man atrodo, kad vis daugiau ir daugiau Lietuvos turto „išvalome" į valdančiųjų kišenę. Pavojaus signalui suskambus visi valdantieji susivienys ir neliudys vieni prieš kitus. Tauta bus dar kartą apkvailinta. Beje, apkvailinimo procesas jau prasidėjo, atsirado dar vienas „gerietis" — V. Uspaskich ir jo partija. Prasideda naujas stūmimas į valdžios Olimpą. Dėkui Dievui, kad jis negimė Lietuvoje, tėvynėje mūsų...

Ema Gizevienė
Lietuva

KRISTINA

Kristinos Vyštartaitės veidas pažįstamas tiems, kurie jau treti metai skaito „Bičiulystę" — apie jos pasiekimus įvairiuose stambiuose jaunųjų manekenių arba, kaip čia įprasta vadinti, „modelių" konkursuose rašėme ne kartą. Neilgai pagyvenusios Čikagoje, veik prieš trejetą metų Diana Vyštartienė su dukra išsikėlė į Los Angeles. Iš retsykiais atskriejančių žinučių smagu išgirsti, kaip mama su dukra gražiai įsiliejo į LA lietuviškos bendruomenės gyvenimą. Jos yra ne tik aktyvios šio gyvenimo dalyvės, neretai padeda organizuoti renginius, prie jų prisidėdamos konkrečiu darbu. Tai irgi svarbu, nes, visi puikiai žinome, kaip norisi, kad į organizuojamus renginius ateitų žiūrovai, dalyviai, padėjėjai. Tačiau ne vien renginiais gyvena neseniai iš Lietuvos atvykę žmonės. Renginiai tėra tik laisvalaikio dalis, kurio mums visiems visada trūksta. Pagrindinis dalykas trečiosios bangos žmonėms yra įsikūrimas, pragyvenimas, ateities planai.

* * *

Pasakoja **Diana Vyštartienė**. Kaip sekasi Kristinai? „KSA Models" agentūra šią vasarą pasirašė kontraktą su Kristina vieneriems metams. Spalio mėnesį ji fotografavosi Arizonos valstijos leidiniui. Šiais metais Kristina perėjo į šeštą vidurinės mokyklos (Middle School) skyrių. Mokykla užima vis daugiau ir daugiau laiko. Dar turi pakakti laiko gimnastikai, repeticijoms teatre. Kristina labai daug ir gerai mokosi, nes Santa Monikoje yra labai stiprios mokyklos. Su modeliavimu yra tik tiek, kiek pasiūlo pati agentūra. Nieko nedarome specialiai. Kristina auga protinga mergaite, ji žino — prastai mokysis, jos karjera pasibaigs. Tai ne tik mano, kaip mamos nuomonė, yra įstatymas — kas pusę metų reikia gauti raštišką patvirtinimą iš mokyklos, kad Kristina mokosi gerai ir, kad mokykla neprieštarauja jos darbui. Tuomet su tuo raštu reikia eiti į Department of Industrial Relations ir gauti Entertainment Work Permit... Beje, ilgą pavardę, agentai pasiūlė sutrumpinti, o suradę joje skiemenį „star" pritaikė ir dabar ji vadinasi Kristina Starr.

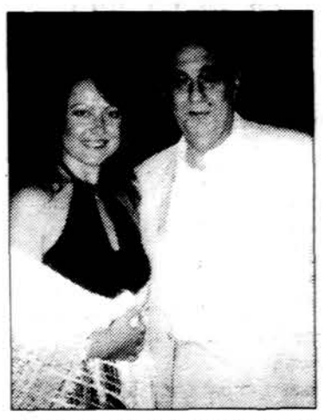

Diana su Placido Domingo Los Angeles operos sezono atidarymo pokylyje.

Kristina Lietuvoje gavo gana tvirtus sportinio (pramoginio) šokio pagrindus, kas jai padėjo būti geriau įvertintai įvairiuose konkursuose. Per paskutinius dvejus metus susipažino su kitomis šokio kryptimis — lankė Jazz, Hip-hop, Tap, o taip pat gimnastikos pamokas. Mėgstamiausias Kristinos užsiėmimas — kurti šokius. Tai ji daro visur: ir mokykloje per pertraukas, ir namuose, ir susitikusi su draugėmis. Bet vien tik šokti nepakanka, reikia suprasti ir muziką, be kurios nėra šokio. Ji jau turi svajonę — kurti muziką ir pati pagal ją šokti. Prieš keletą mėnesių Kristina pradėjo mokytis skambinti pianinu. Jai gerai sekasi ir, kas žino, ko galima ateityje tikėtis.

Aš pati dirbu ir mokausi. Stengiuosi kuo greičiau atsistoti tvirtai ant kojų, kuo geriau išmokti anglų kalbą. Ruošiuosi keisti specialybę iš vadybininkės į kosmetologę. Tuo pačiu stengiuosi padėti Kristinai įgyvendinti svajones. Nėra lengva svetimame krašte, bet nė kiek nesigailiu, kad atvažiavome į Ameriką.

— L.T. Be mokslų, darbų, atrandate laisvo laiko ir, kiek žinau, aktyviai dalyvaujate lietuviškame gyvenime. Kuo šiuo metu domitės, kuo užsiimate?

— D.V. Darbai darbais, bet mes tikrai skiriame laiko ir pramogoms. Gyvename be galo aktyviai, lekiame ir lekiame, kaip ir dauguma čia Amerikoje. Abi su Kristina vaidiname naujai susikūrusiame lietuviškame mėgėjų teatre „Sezonų pauzės". Režisierius — ULIS. Taip savo vaikystės vardu prisistato spektaklį „Gailesčio sėkla", pagal Victor Hugo romaną „Vargdieniai", režisuojantis Aleksas Mickus, beje atliekantis ir pagrindinę Žano Valžano rolę. Kūrinys yra gana sudėtingas ir reikalauja daug darbo, kantrybės tiek iš režisieriaus, tiek ir iš aktorių, kurių scenoje bus trylika. Tačiau teatro kolektyvas yra labai draugiškas, kiek gali stengiasi vienas kitam padėti.

Kristina — Kozetė spektaklyje „Gailesčio sėkla".

Kaip drama šis veikalas teatro scenoje statomas pirmą kartą. Repeticijos vyksta lietuvių parapijos namuose. Tai pirmas naujojo teatro spektaklis, kuriam vien gerų norų neužtenka, reikia ir finansinės paramos. Kol kas spektaklį remia vieninteliai rėmėjai — Janina ir Antanas Mikolajūnai, kuriems visi esame labai dėkingi. Tikiu, kad rezultatai nenuvils.

Mūsų gero draugo Viktoro Rašio dėka jau ne kartą lankėmės Los Angeles operoje, asmeniškai bendravome su garsiais žmonėmis, tokiais kaip Placido Domingo (Rasputinas operoje „Nikolas and Aleksandra"), taip pat solistu Paul Groves (Faustas operoje „La Damnation De Faust"). Kristinai buvo ypač įdomu pabuvoti teatro užkulisiuose, stebėti, kaip neatpažįstamai artistus pakeičia sceninis grimas (makiažas). Na, bet Kristina nebūtų Kristina, jai, net ir operoje, įdomiausia dalis yra šokių scenos. Manau, kad mūsų gyvenimas yra gal ne toks turtingas, bet labai turiningas. Jaučiamės gerai, jaučiamės savo vietoje.

L.T. Tikslo siekiantiems ir nesiblaškantiems žmonėms visada norisi linkėti gero kelio ir nepavargti einant juo. Sėkmės Kristinai, sėkmės Dianai.

Kalbėjosi
Ligija Tautkuvienė

Įsidėmėkite: Premjera! Lapkričio 29 d. (šeštadienis) 6:30 v.v. ir lapkričio 30 d. (sekmadienis) 12:30 v.v. Šv. Kazimiero parapijos salėje, 3855 Evans St., Los Angeles, CA, Lietuvių mėgėjų teatras „Sezonų pauzės" kviečia į inscenizuotą dramą „Gailesčio sėkla", pagal Victor Hugo romaną „Vargdieniai". Režisierius ir statytojas Aleksas Mickus.

ZODIAKAS

ŠAULYS

Lapkričio 22 — gruodžio 21

Šauliams iki kitų metų rugpjūčio astrologai žada nelengvą laikotarpį, aiškindami, kad lapkričio 7 d. pradėjo kelionę Juodasis Mėnulis arba kitaip vadinamas Lilit (Lilit, atitinka akadų **lilitu** — moteriškos lyties demoną. Hebrajų siejama su Lajla — naktimi. Lilit tapo nakties vaiduoklio simboliu). Saulės užtemimas įvyks Šaulio ženkle naktį iš ateinančio sekmadienio į pirmadienį. Bus mėnulio jaunatis. Šis užtemimas nepriklauso kokiai nors itin pavojingai užtemimų grupei. Ko gero, bus labai įdomių naujų pažinčių ar patirčių kokioje nors gyvenimo srityje. Ypač jaunos merginos, moterys susilauks daug įvairių pasiūlymų ir pačios juos dosniai žarstys. Todėl atidžiau analizuokime savo jausmus, įvykius, mintis. Gali atsirasti nemažai permainų tiek politiniame, tiek ir asmeniniame gyvenime. Būkite itin atidūs savo šeimoje — neaukokite jos dėl darbo interesų. Gali atsitikti ir taip, kad per porą minučių sugrius visi planai ir teks juos kurti iš naujo. Bus sunku susivaldyti, nekonfliktuoti ir aplinkiniams neįrodinėti, kad jie visiškai neteisūs. Darbo savaitės pabaigoje įtampa kiek sumažės. Svarbiausia — nepersidirbti. Būtinai surasti laiko poilsiui, skirti dėmesio daugiau sau.

Vienišiai artimiau susidraugaus su uždaro būdo žmonėmis. Romanas galės tęstis, jei nepradėsite politikuoti ir ginčytis dėl globalinių problemų, kur jūsų nuomonės gali visai nesutapti. Nevengti naujų pažinčių — juo daugiau žmonių pažįsti, tuo didesnė tikimybė sutiktą tą, išsvajotąjį.

Šiame laikotarpyje dėl galimų nesutarimų su verslo partneriais, antroji puse, negeriau jausis ir Žuvys, Dvyniai bei Mergelės. Jų gyvenime greičiausiai taip pat netrūks nusivylimų, apmaudo ir klaidų. Vėžiams atėjo sunkių išbandymų metas, kuris gali kiek užtrukti ilgėliau (Rusijos naftos magnatas Michail Chodorkovskij pagal Zodiaką — Vėžys), tad reikės daug kantrybės ir valios, kas bus ne itin lengva Vėžiui.

Juodojo Mėnulio kelionė Dvynių ženklu labiausiai gali pakenkti žiniasklaidai, verslui susijusiam su komunikacijomis, masinės informacijos priemonėmis. Gali kristi jų populiarumas, sumažės įtaka socialiniam gyvenimui. Be to, pati žiniasklaida gali nestokoti savo vidinių problemų.

Šaulio mineralai: lazuritas, žydrasis topazas, sadolitas, žydrasis cirkonas, opalas, rubinas, dūminis kvarcas, smaragdas, geltonas jaspis, agatas.

Talismanai: turkis, chrizolitas, ametistas, safyras.

Meilėje Šaulį galėtų globoti smaragdas, žydrasis turkis. Smaragdas švelnina meilės kančias, gydo nuo ilgesio, o sapnus gali praversti realybe. Smaragdas turėtų saugoti nuo klystkelių, o jeigu anksčiau patyrei nuoskaudų — išvaduoti nuo savigraužos, kaltės jausmo. Smaragdas mažina tinimus, gydo tulžies ir kepenų ligas, skrandžio opas, širdies sutrikimus ir nemigą, stiprina atmintį ir regėjimą. Turkis nuo seno labiausiai globoja Šaulius. Jis energetiškai labai stiprus ir itin ištikimas šeimininkui (kiti jo neturi liesti), tad „pasistengs", kad šaulys taptų laimingu, rastų draugų ir mylimą žmogų, realizuotų gabumus. Turkis gali pritraukti turtingą ir galingą gerbėją, mokantį ir norintį tave lepinti, puošti.

Moksluose ir darbuose padės sadolitas, dūminis kvarcas. Sadolitui pelnytai priklauso vieta ant darbo stalo. Jis stimuliuoja intelektą, padeda susikaupti, įsiminti informaciją. Skatina kolektyvinį darbą, padeda atsikratyti perdėto drovumo, erzinančių minčių. Dūminis kvarcas — svajonių ir fantazijų akmuo, padedantis grįžti į realų gyvenimą iš jo nuklydusiems — švelnina abstinenciją, mėginant atsikratyti narkomanijos, rūkymo ir kt. priklausomybių. Pažadina savisaugos instinktą, padeda atsikratyti pykčio, baimės, moko gerbti save ir kitus, džiaugtis gyvenimu.

Pagal įvairių žiniasklaidą ir Udo Becker parengė **L.T.**

„BIČIULYSTEI" — IŠ FILADELFIJOS

Ši rudenį (lapkričio 9-tą dieną), jau n-tąjį rudenį iš eilės, Šv. Andrejaus parapijos bažnyčios salėje buvo surengti BALFo (Bendro Amerikos Lietuvių Fondo) labdaros pietūs. Į juos susirinko gausus būrys parapijiečių. Lėšos, surinktos už pietus, ir aukos per Čikagoje įsikūrusią visų Jungtinių Valstijų BALFo valdybą bus pasiųstos į Lietuvą pagalbos reikalingiems žmonėms. Nuoširdus ačiū visiems aukotojams ir rėmėjams.

Šių pietų metu buvo parengta meninė programa, kurios metu Dalia Kairiūkštienė, dažnai rašanti „Bičiulystei", skaitė savo kūrybos miniatiūras. Kelias iš jų spausdiname.

BALFo Filadelfijos skyriaus valdyba

Miniatiūras skaitykite 7 puslapyje.

BALFo Philadelphijos skyriaus valdyba. Iš dešinės į kairę: R. Raubertaitė, P. Vaškys, P. Šidlauskas, L. Tvarkūnaitė, B. Karaškienė, D. Kairiūkštienė.

„DRAUGO" LIETUVIUKAI

Puslapį redaguoja Vitalija Pulokienė
(11/21/2003 Nr.50)

SVEIKINAME VISUS „DRAUGO" SKAITYTOJUS SU 50-JU „DRAUGO LIETUVIUKŲ" NUMERIU!

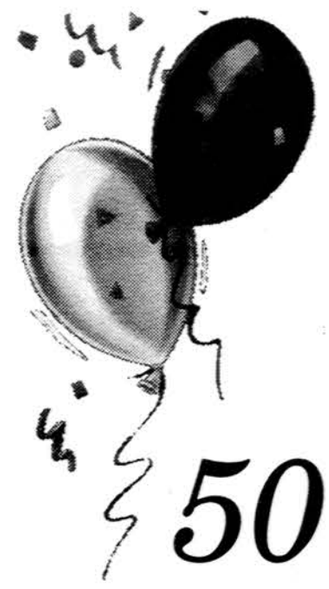

MAŽIEJI SKAITOVAI

Antanas Vaičiulaitis
(1906 – 1992)

Prozininkas, literatūros tyrinėtojas, vertėjas gimė Didžiuosiuose Šelviuose. Studijavo Kauno ir Prancūzijos universitetuose. 1940 m. apsigyveno JAV.

Parašė apsakymų knygą vaikams „Vakaras sargo namelyje", labai praturtinusią vaikų prozą. Parašė pasakų, padavimų ir legendų žanro knygų „Kur bakūžė samanota", „Auksinė kurpelė", „Gluosnių daina".

A. Vaičiulaičio kūryba vaikams tautosakos motyvais pasižymi ypatingu lietuviškumu, giliomis Suvalkijos kaimo vaizdų ir žmonių dvasios įžvalgomis, moralinėmis vertybėmis.

Pasaka apie Žiežirbinės raganą (ištrauka)

Seniai, dar anais laikais, kai mūsų seneliai metė pieninius dantis, o gal dar anksčiau, Žiežirbinėje, tarp raistų ir gyvatynų, gyveno ragana.

Ji buvo jau paskutinė visoj apygardoj, bet tokia žiežula, kad žmonės ilgais žiemos vakarais nieko daugiau neveikė, tik rūkė pypkes ir šnekėjo apie jos piktus darbus.

Vienam ant gyvulių ji užleidusi marą, kitam krauju pavertusi karvių pieną, o Smonkaus tetulei užkalbėjo tokią sausgėlą, kad vargšelė kankinosi, kaip grąžtu gręžiama.

Žmonės dar pasakojo, kad ragana turėjusi podukrą Elenutę, kuri buvusi daili ir švelni, tik labai skriaudžiama.

Visų šių kalbų klausėsi ir piemenukas Baltrukas. Ir jisai vis daugiau ir daugiau galvojo apie raganos mergaitę, norėdamas ją pamatyti.

Vieną dieną jis ėmė ir išėjo Elenutės pasižiūrėti nebijodamas nei vilkų giriose, nei pelėdų liepose, nei pačios raganos. Su piemenuku bėgo ir voverėlė, kurią jisai buvo prisipratinęs.

Jis ėjo ir ėjo, kol tarp kimsynų išvydo raganos trobelę. Namelis buvo sukniužęs, stogas samanotas ir beveik siekė žemę.

Prie mieto pririšta ten dar mekeno liesa ožka, o pušyje šalia pirkaitės čiaukšėjo varnėnai.

Ragana ką tik buvo pakilusi iš savo migio. Ji pabudo suirzusi ir dabar ieškojo ant ko išlieti savo tulžį. Čia ji pamatė Elenutę, kuri jau seniai verpė linus ir dainavo taip dailiai, kad net mėnulis buvo sustojęs dangaus pakraštyje pasigrožėti jos balseliu.

Ragana prišoko prie mergaitės, dunkstelėjo lazda į molinę aslą ir šaukė:

– Ar nesiliausi rėkavus! Tai nuo tavo kvarksėjimo man galvą skelte skelia.

Ji atplėšė podukrą nuo verpstės ir tvojo lazda.

******

Žiauri buvo ta ragana. Bet pasakose, ir ne tik pasakose, gėris visuomet nugali blogį.

Kaip piemenukas Baltrukas susitvarkė su Žiežirbinės ragana, sužinosite perskaitę šią ir kitas Antano Vaičiulaičio nuostabias pasakas.

ČIKAGOS LITUANISTINĖ MOKYKLA

2A skyriaus mokinių rašinėliai

Mano ruduo

Aš gimiau rudenį, lapkričio 8 dieną. Mes galime žaisti su lapais. Ir mes einame į mokyklą. Tu gali rinkti obuolius. Ir rinkti moliūgus. Per visų šventųjų dieną gauname saldainių.

Matas Blekys

Mano vasara

Šią vasarą aš su tėveliais buvau Wisconsin valstijoje. Mes gyvenome prie pat ežero, miške. Važiavome su dviračiais uogauti. Plaukėme valtimi, maudėmės, žvejojom ir žaidėm lauke. Kartu buvo mano draugė Gabrielė. Buvo labai smagu!

Kotryna Staputytė

Svajonių mokykla

Mano svajonė yra mokytis mokykloje, kurioje būtų daug gyvūnėlių. Klasėje skraidytų paukšteliai ir drugeliai. Šuniukai būtų mokytojų padėjėjai. Beždžionės padėtų vaikams rašyti diktantus. Katytės galėtų su mumis padainuoti. O arkliukai po mokyklos parvežtų visus vaikus ir mokytojus namo.

Saulė Gabrėnaitė

Mano ruduo

Man patinka ir nepatinka ruduo. Šąla oras ir vanduo, negalima maudytis. Todėl reikia šilčiau rengtis ir negalima vaikščioti su šortais. Galima rinkti gilės ir lapus, nes jie krenta nuo medžių. Man patinka jų įvairios spalvos. Jos man primena Lietuvos vėliavą.

Arvydas Jarulis

PADĖKOS ARBA KALAKUTO DIENA AMERIKOJE

Kalakutai į Europą buvo atvežti iš Šiaurės Amerikos prieš penkis šimtus metų. Jie greitai paplito, mat kalakutiena yra labai skani mėsa. Kalakutas – gražus ir išdidus paukštis. Susierzinęs jis pasipučia, pastato plačią uodegą ir pradeda smarkiai balbatuoti, nukarusi skiauterė parausta iš pykčio.

Kalakutė yra labai gera mama – perėdama aptupia net trisdešimt kiaušinių. Žmonės jai kartais padeda perėtiančių, žąsų, vištų kiaušinius. Išsiritę paukščiukai iš pradžių nepripažįsta netikros mamos, bet vėliau pripranta. Kalakutė savo vaikus labai saugo ir gina, todėl negaudykite jos vedžiojamų jauniklių.

Žmonės sako: „Pasipūtęs kaip kalakutas". Gal žinote, vaikučiai, kodėl? Parašykite savo mintis ir atsiųskite į redakciją.

Padėkos dieną Amerikoje švenčia visi. Tai viena iš gražiausių švenčių šiame krašte. Padėkojus Dievui už artimuosius, namus ir visas kitas gėrybes, vakare visa šeima susėda prie vakarienės stalo valgyti kalakuto.

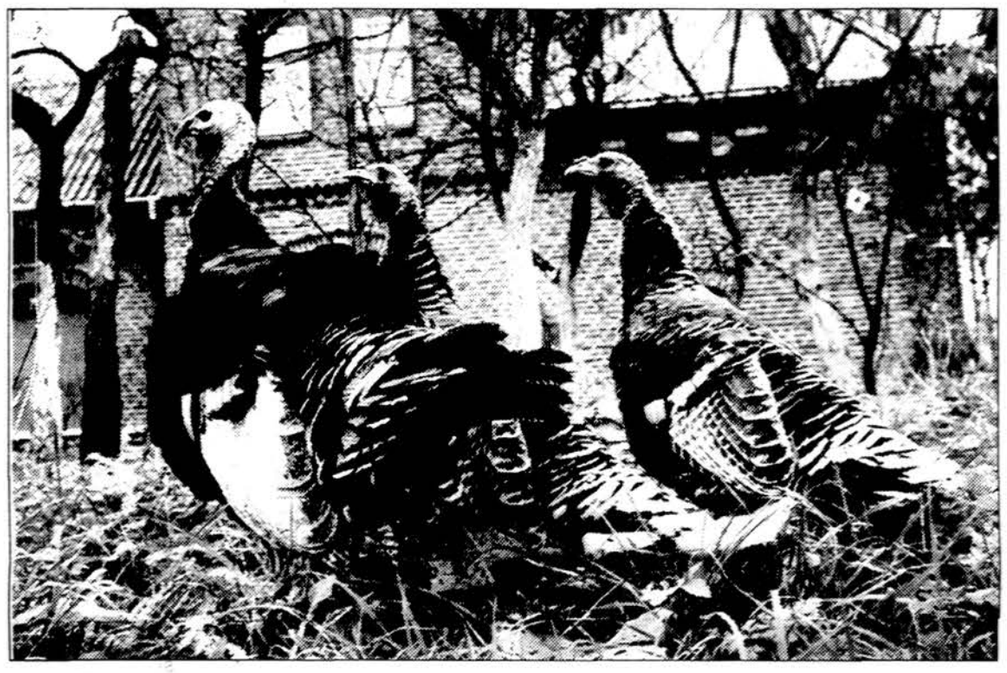

Sigito Koncevyčiaus nuotr.

VAIKŲ KŪRYBA

Padėkos diena mūsų šeimose

Padėkos diena yra speciali šventė, švenčiama lapkričio mėnesio paskutinį ketvirtadienį. Ši tradicija prasidėjo nuo to laiko, kai pirmieji piligrimai atvyko į Naująjį Pasaulį. Pirmosios jų žiemos buvo sunkios ir dauguma jų mirė. Pavasariui atėjus, vienas iš indėnų, vardu Samoset, juos aplankė. Kai jis antrą kartą atėjo, atsivedė kitą indėną, vardu Squanto. Squanto piligrimus išmokė kaip kultivuoti, sėti, sodinti. Rudeniui atėjus, derlius buvo geras. Tada piligrimai susikvietė visus kaimynystėje esančius indėnus į didelę šventę. Iš čia kilo Padėkos dienos tradicija, kurią dabar švenčia kiekviena amerikiečių šeima.

Visa mūsų šeima irgi ruošiasi Padėkos dienos šventei. Dieną prieš mama jau kepa saldumynus. Aš ruošiu įdarą kalakutui, tepu tortus ir pyragaičius. Padėkos dieną, iš pat ryto puošiu valgomojo stalą – uždengiu balta staltiese ir padedu korteles su pavardėmis. Kortelėse įrašau mintį, atitinkančią Padėkos dienos temai.

Tėvelis taip pat įsipareigojęs: blizgina grindis, sutvarko kiemą ir aplinką. Tuo metu mamytė paruošia kalakutą ir jį kepa, troškina kopūstus ir lietuviškas dešras. Tai mano mėgstamiausias valgis. Visa šeima dirba, kad suspėtume laiku paruošti. Privalgę kalakuto geriame arbatą ir dalinamės mintimis apie Padėkos dieną.

Audra Adomėnaitė,
„Eglutė"

LIETUVOS KARIUOMENĖ

Lietuvos kariuomenė – svarbiausia krašto apsaugos sistemos dalis. Įsakymas steigti Lietuvos kariuomenę išleistas **1918 m. lapkričio 23 dieną. Ta diena laikoma Lietuvos kariuomenės švente.** Kuriamos kariuomenės pagrindą sudarė savanoriai.

Priesaikos diena Ruklos Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Algirdo motodesantiniame pėstininkų batalione, 1997 m.

1919 m. kovo 15 d. paskelbtas pirmas naujokų šaukimas. Reikėjo ginti kraštą nuo bolševikų. Lietuva tetūrėjo apie 3000 neapmokytų savanorių, ginkluotų prastais ginklais.

Dabar jaunuoliai, sulaukę 18 metų, šaukiami į karo tarnybą ir skirstomi po dalinius. Privalomoji karo tarnyba trunka 12 mėnesių.

Karys turi būti gerai pasirengęs, kad įvykdytų kovines užduotis. Todėl kovinis rengimas yra pagrindinė kariuomenės veikla taikos metu.

Karys susipažįsta su ginklais, mokosi šaudymo, rikiuotės. Jis išmoksta suteikti pirmąją medicinos pagalbą, naudotis kariniais žemėlapiais.

Lietuvos kariuomenę sudaro sausumos pajėgos, karinės oro pajėgos, karinės jūrų pajėgos, krašto apsaugos savanorių pajėgos.

Pagrindinis kariuomenės uždavinys karo metu – ginklu ginti Lietuvos valstybę, jos nepriklausomybę.

Yra karių, pasirinkusių nuolatinę karo tarnybą krašto apsaugos savanorių pajėgose. Taikos metu kariuomenė saugo valstybės teritoriją, erdvę, teritorinius vandenis, ekonominę zoną bei karinius objektus, taip pat dalyvauja taikos misijose už Lietuvos ribų, stichinių nelaimių ir katastrofų atvejais padeda civiliams.

Lietuvos kariuomenės karininkus rengia Lietuvos karo akademija Vilniuje, o puskarininkius – S. Raštikio puskarininkių mokykla Kaune.

Žodynėlis:

Kariūnai – karo mokyklų kursantai.

Taikos palaikymo misija – kariuomenės dalinių išdėstymas neramiuose pasaulio rajonuose, kur vyksta ginkluoti susidūrimai.

ADVENTAS

Adventas – ikikalėdinis laikotarpis, susikaupimo, pasiruošimo Kristaus atėjimo į šį pasaulį šventei – Kalėdoms (žodis adventus lotyniškai reiškia artėjimą, atėjimą). Prieš prasidedant Adventui, pasibaigdavo piemenėlių darbo sezonas. Jie atsisveikindavo su savo šeimininkais ir keliaudavo namo pailsėti, švęsti Kalėdų.

Advento trukmė nevienoda. Jis prasideda ketvirtą sekmadienį prieš Kalėdas ir tęsiasi nuo 22 iki 27 dienų – iki Kūčių.

Paprastai Advento diena laikoma lapkričio 30-oji, Šv. Andriejaus diena. Nuo seno tą dieną pagal orą, dangaus kūnų padėtį buvo įprasta spėti, koks bus ateinančių metų derlius. Iki mūsų laikų yra išlikę Advento laikotarpio žaidimai „Jievaras", „Jaščeras". Anot tyrinėtojų, jie turėtų būti senųjų Saulėgrįžos švenčių apeigų dalis.

Per Adventą nevalia:

Linksmintis (šokti, dainuoti, burtis). Tačiau... Reikėtų atsiminti, kad daina dainai nelygu. Seniau per Adventą žmonės, laukdami saulės sugrįžimo, atlikdavo įvairias apeigas. Joms būdavo skirta daug dainų. Tas dainas vadindavo advento arba kalėdinėmis.

Pasninkas

Seniau per Adventą pasninkaudavo (nebuvo galima valgyti nieko pieniško ir mėsiško) net tris kartus per savaitę (trečiadienį, penktadienį ir sekmadienį). Dabar – penktadienį.

PER ADVENTĄ

* Nepilk pagalvių, nes varnos ateinančiais metais žąsiukus išnešios;

* Nevyk botagų – avims galvos suksis;

* Daug sniego – bus geras vasarojus.

Pasibaigus Adventui, prasideda pasiruošimas Kūčioms – šeimos šventei, kuri vadinama šventa šeimos apeiga, suartinanti šeimos narius, sustiprinanti šeimyninius ryšius.

ADVENTO GERŲ DARBŲ EGLUTĖ

Advento metu kasdien padarykite gerą darbą.

Padėkite mamai ar tėveliui namuose. Mokykloje būkite geri savo draugams ir mokytojams.

Už kiekvieną gerą darbą kasdien nuspalvinkite po vieną žvakutę. Ar galėsite visas nuspalvinti iki Kalėdų?

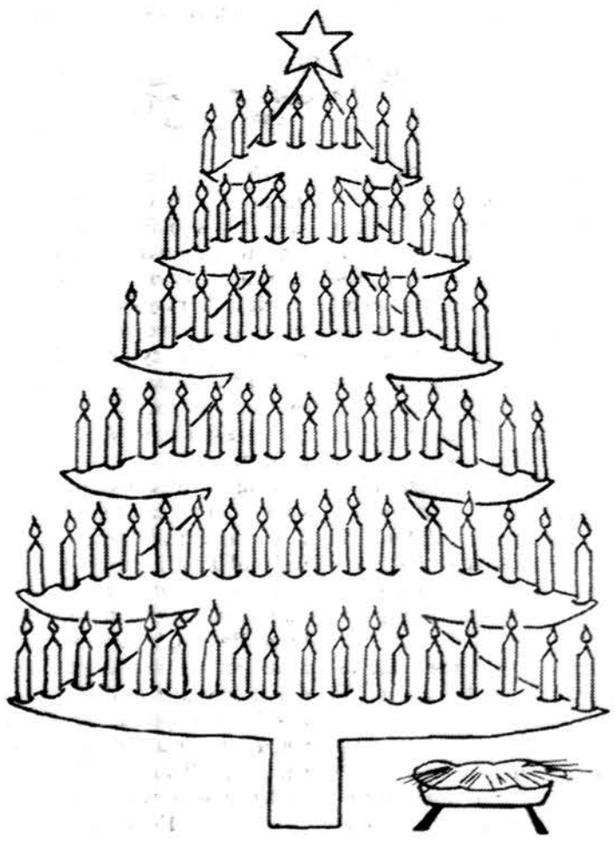

ŠULDU – BULDU

„Šuldu – buldu" – kalakutas,
„Kakaryko" – jam gaidys,
Vienas greitas, kitas drūtas, –
Kas tuos vyrus pabaidys?

Ir atbėgo Vytenytis
Per kiemelį su žabu –
Ir pradėjo vieną vytis,
Ir pradėjo bėgt abu...

Vytė Nemunėlis

PATARLĖS, PRIEŽODŽIAI, POSAKIAI

Nėra blogio, kurs neišeitų į gerą.

Nėra laimės be nelaimės.

Nėra namų be dūmų.

Nėra rožės be spyglių.

Nėra žmogaus, kurs nenorėtų laimingas būti.

Nėra žmogaus, kurs visiems patiktų.

Nėr ko burnos aušinti, jei viskas aišku.

Nerodyk dantų, jei nemanai kąsti.

Nerodyk vilkui kelio.

Nesantis dažniausiai kaltas.

Nesėjęs nepjausi, netepęs nevažiuosi.

Nesidėk avele, vilkas nuneš.

Nesekmė – geras mokytojas.

Nesidžiauk radęs, neliūdėk pametęs.

Nesijuok iš kito nelaimės, pačiam prilips.

Parengta pagal J. Mingirdo knygą „Patarlės, priežodžiai, posakiai".

MĮSLĖS

Be kirvio be kirvelio,
be grąžto be grąžtelio,
be medžio be medelio
padirba tiltą.
(šaltis)

Visai gerai padaryta
niekur nieko nepagadinta,
bet kasdien turi būti pataisyta. *(lova)*

Atvažiavo pakulioriai,
išsigando gaspadoriai,
išlindo namai per langus.
(žvejai, žuvys, vanduo ir tinklas)

Iš namų išeina
kaip smėlio grūdelis,
o namo pareina
kaip duonos rėčkelė.
(ropė)

Šonas šyla,
šonas šąla,
viršus džiūsta,
apačia pūsta.
(namas)

BOHEMOS ŠĖLTINIS PAGAL RETRO SCENARIJŲ

Nemaža dalis kauniečių su nostalgija prisimena bohemišką tuometinių Kauno inteligentų gyvenimą, jų susibūrimus geriausiuose tų laikų restoranuose, su, dabar jau retro stiliaus, dainomis, šokiais...

Nėriniuotos moterų kojinės, pudra ir rožių aliejumi kvepiantys jų kūnai, žibančios akys, ryškios lūpos, nepriekaištingos šukuosenos, rūbus puošiančios plunksnos ir galantiški bei visuomet pasitempę vyrai, – toks vaizdas išnyra prieš akis, vos tik kas užsimena apie puskario Kauno bohemos vakarėlius.

Spalio 24 ir 25 d. Kauno valstybinis muzikinis teatras pakvietė miestiečius ir miesto svečius ne tik į naujo spektaklio, bet ir į naujo žanro premjerą – Kauno operetę „Kipras, Fiodoras ir kiti".

Mintis parašyti žaismingą veikalą apie prieškario Kauno menininkų brolijos bohemą kilo kompozitoriui Giedriui Kuprevičiui. Kompozitoriaus gundymams parašyti muzikinio veikalo libretą sceniniam veikalui neatsilaikė rašytojas Herkus Kunčius. O šio spektaklio režisieriumi tapo, pirmą kartą Muzikinio teatro scenoje kūrinį režisavęs, Gytis Padegimas.

Kūrėjai nusprendė, jog naujas veikalas turėtų būti mėgstamiausias kauniečių muzikos žanras – operetė. Tačiau visai neįprastai klasikinei operetei, naujame pastatyme pulsuoja prieškario Kauno dvasia.

Keletą dienų prieš premjerą operetės kūrėjai ir statytojai pakvietė žurnalistus į gana neįprastą spaudos konferenciją. Šio spektaklio pristatymas vyko seniausiame miesto funikulieruje. Ši vieta pasirinkta neatsitiktinai. Pirmasis Kaune ir Lietuvoje funikulierius buvo įrengtas 1932 metais. Iki šiol nuo tų laikų tebeveikiantys mechanizmai ir prieškario Kauno laikais iš miesto centro į Žaliakalnį vežiojo naujosios Kauno operetės herojus.

Pretekstu plėtoti Kauno operetės „Kipras, Fiodoras ir kiti" libreto siužetą H. Kunčiui tapo prieš 70 metų Kaune viešėjusio garsaus rusų boso Fiodoro Šaliapino gastrolės ir jo bičiulystė su mūsų garsiausiu dainininku Kipru Petrausku.

Operetės kūrėjai bandė praskleisti istorijos uždangą ir pažvelgti į ryškiausių prieškario Kauno menininkų gyvenimą, vadovėliuose ir biografijose neafišuotus, bet bendraamžių atsiminimuose išlikusius momentus, per laiką apipintus juokingiausiais perpasakojimais, anekdotais ir, jau tampančius legendomis. Gal todėl iš scenos nedvelkia chrestomatinėmis tiesomis ar dokumentika. Į praeitį čia atsigręžta šelmiškai, taip, kaip į gyvenimą mokėjo žvelgti „Mažuoju Paryžiumi" vadinto Kauno elitas.

Prieškario bohemos keliais ir klystkeliais žiūrovus vedžioja bei meilės trikampį painioja Kipras ir Fiodoras.

Veiksmas vystosi svarbiausiose to meto kultūrinio elito būrimosi vietose – Valstybės teatre, Laisvės alėjoje, Kondrato kavinėje, Meno mokykloje, Maironio svetainėje.

Netradiciniame spektaklyje negirdėti operetei būdingos grynosios prozos. Tekstą, kurį galima apibūdinti kaip recitavimą, lydi muzika. Spektaklis sieja miuziklo, kabareto, net kai kur sąmoningai paaštrintus sacharinės operetės bruožus.

Nuotaikingas, sąmojaus bei humoro kupinas kūrinys sudomino net ir tuos žiūrovus, kurie nedaug ką žino apie prieškario laikinosios sostinės intelektualus bei garsius menininkus.

Milda Zinevičiūtė

„Jores" ansamblio smuikininkas Dovydas Pivoriūnas ir dūdmaišį pučiantis Martynas Girčys Shetty Washington, DC, LB apylinkės gegužinėje š.m. rugpjūčio mėn. **Elvyros Vodopalienės** nuotr.

Kauno valstybiniame muzikiniame teatre spalio 24 ir 25 d. buvo rodoma operetė „Kipras, Fiodoras ir kiti". Aliaus Koroliovo (Elta) nuotr.

OMAHOS SVEČIAI

Rimas Domanskis

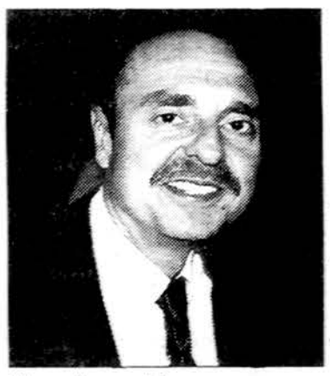

Rimas Domanskis.

Į JAV LB XVII Tarybą iš 67-nių narių 26 išrinkti nauji. **Rimas Domanskis** – vienas iš jų. Jis rugsėjo 12-14 d. dalyvavo pirmojoje sesijoje Omahoje, NE. Čia teko susipažinti. Paprašėme prisistatyti ir atsakyti į keletą klausimų „Draugui".

– Esu advokatas iš Čikagos vakarų priemiesčio, daug metų esu dirbęs įvairiose lietuviškose organizacijose. Esu buvęs ALTo taryboje, buvau su tais, kurie organizavo Pasaulio lietuvių centrą Lemonte, – esu buvęs valdybos ir tarybos pirmininkas. Tuo metu dirbome kartu su JAV LB Lemonto apylinke. Į LB Tarybą esu išrinktas pirmą kartą ir tiesiogiai Lietuvių Bendruomenėje mano veikla tik prasideda. Praėjusiais metais LB Krašto valdybos pirmininkas Algimantas Gečys pakvietė būti Krašto valdybos advokatu. Taip ir įsitraukiau.

– Prisimenu, rengiant JAV LB 50-mečio minėjimą, Jūs buvote įtrauktas į organizacinį komitetą kaip galintis padėti užmegzti ryšius su Amerikos valdžios atstovais. Iš kur tie ryšiai?

– Viskas prasidėjo nuo ALTo. Tuo laiku daug dirbau su dr. Leonu Kriaučeliūnu. Mes kartu keliaudavome per Ameriką ir dalyvaudavome Vasario 16-osios minėjimuose. ALTas kasmet ruošdavo Vasario 16-osios rezoliucijų priėmimą JAV Kongrese. 1983 m. Kongrese susipažinau su daugeliu šiandien žinomų žmonių. Ką tik buvo išrinktas lietuvių kilmės Kongreso narys Richard Durbin. Su juo susipažinau ir nuo to laiko palaikome gerus santykius. Prieš Lietuvos nepriklausomybės atgavimą dirbau su daugeliu kitų senatorių ir Kongreso narių. Mes visi dėjom daug pastangų, mėginau prisidėti ir aš. Pvz., ieškojome progų Lietuvos reikalą paminėti Amerikos spaudoje. Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios proga paskelbdavom Lithuanian Freedom Day – Laisvės dieną. Buvom surengę tokį renginį ir PLC. Atėjo senatorius Paul Simon, Kongreso narys Richard Durbin ir daugelis kitų. CNN televizija šį renginį parodė visam pasauliui.

– Daugelis Jūsų kartos jaunų lietuvaičių pradingo amerikietiškoje terpėje. Jūs turite paklausią profesiją, kodėl Jums reikėjo lietuviškos visuomenės ir jos problemų? Jūs turbūt buvote griežtai lietuviškai auklėjamas šeimoje?

– Mano tėvai į Ameriką atvyko po II Pasaulinio karo ir aktyviai dalyvavo lietuviškose organizacijose. Mama buvo Lietuvos Dukterų draugijos pirmininkė, tėvas dirbo su inžinieriais. Daugelį metų aš buvau atitrūkęs nuo lietuviško judėjimo, bet mane įtraukė žmonos tėvas Juozas Laučka, kuris buvo paskutinis gyvas, 1940 m. pasirašęs dokumentą, kad Amerika nepripažins Lietuvos okupacijos, buvęs „Amerikos balso" radijo vienas iš steigėjų, Ateitininkų federacijos pirmininkas. Jis mane įtraukė į Lietuvių katalikų federaciją, kuriai atstovavau ALTe. Buvau daugelio lietuviškų organizacijų advokatu. Tokia buvo pradžia.

– Ką tikitės nuveikti JAV Lietuvių Bendruomenėje?

– Mūsų rūpestis yra tobulinti lietuviškos visuomenės Amerikoje gyvenimą. Jeigu aš galiu prisidėti čia savo profesine patirtimi, su malonumu tai darysiu. Dalyvausiu JAV LB Visuomeninių reikalų tarybos darbe, mane taip pat domina sporto reikalai. Iki šiol, 7-8 metus, buvau „Lituanicos" treneris ir rūpinausi, kaip į lietuvišką veiklą per sportą įtraukti vaikus, jaunimą. Žiūriu kaip pedagogas. Man kelia ypač didelį rūpestį tai, kad vaikų, kuriuos aš treniruoju – 15-mečių, 18-mečių, – tėvai, naujai atvykę iš Lietuvos, labai sunkiai dirba ir jiems vaikų mokslas nėra labai svarbus. Mėginu įtraukti juos ne tik į sportą, bet tuo pačiu ir padėti jiems išlaikyti lietuvybę bei pagerinti savo gyvenimo sąlygas.

– Veikla Visuomeninių reikalų taryboje yra politinė. Ar Jūs turite savo nuomonę apie Lietuvos politiką?

– Tai procesas. Ir jis eina į gerąją pusę. Pirmą sykį Lietuvoje lankiausi 1971 m. Nuo 1988 m. ten važiuoju beveik kas metai. Ypač daug kartų važiavau teisiniais reikalais – visi norėjome kaip nors prisidėti prie Lietuvos kūrimo. Užmegzti glaudesnius ryšius padėjo pirmasis Mokslo ir kūrybos simpoziumas, kuriame dalyvavo Lietuvos atstovai. Tuo metu kaip tik kūrėsi PLC, taigi daugelis darbų susiėjo.

Dėkojame už pokalbį.

Kalbėjosi
Audronė V. Škiudaitė

KALBĖKIME ANGLIŠKAI

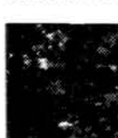

Paruošia Aušrelė Sakalaitė

Fourth lesson (fort leson). — Ketvirta pamoka:

Finding a place to spend the night. (Fainding a pleis tu spend tha nait) — Rasti vietą apsistoti nakčiai (rasti nakvynę).

Good evening. I need a room for the night. (Gud yvning. Ai nyd a rūm for tha nait) — Labas vakaras. Man reikia nakčiai kambario.

Good evening. Do you need a single room or a double? (Gud yvning. Dū jū nyd a singl rūm or a dabl?) — Labas vakaras. Ar jums reikia vienam kambario ar dvigubo?

We need a double room with two beds and a bath. (Ui nyd a dabl rūm uith tū beds end a bęth) — Mums reikia dvigubo su dviem lovomis ir vonia.

How many will be staying with us? (Hau meny uil by steing uith as?) Kiek jūsų apsistos pas mus?

My wife and I with two children. (Mai uaif end ai uith tū čildren). Mano žmona ir aš su dviem vaikais.

We have a room with two queen size beds and a bath. (Ui hev a rūm uith tū kuyn saiz beds and e bęth). Mes turime kambarį su dviem „karalienės dydžio" lovomis ir vonia.

How much for the room? (Hau mač for tha rūm?) — Kiek už kambarį?

It will be seventy five dollars plus tax for the room. A total of seventy eight dollars and thirty four cents. (It uil by seventy faiv dalers plus tęx for tha rūm. A total af seventy eit dalers and thirty for sents). — Bus septyniasdešimt penki doleriai, plius valdiški mokesčiai (taksai) už kambarį. Iš viso — septyniasdešimt aštuoni doleriai ir trisdešimt keturi centai.

Thank you. We will take it. (Thenk jū. Ui uil teik it). — Ačiū. Mes paimsime.

Will it be cash or credit? (Uil it by kęš or kredit?) Ar mokėsite grynais, ar kortele?

Thank you, we will pay cash. (Thenk jų, ui uil pei kęš). — Ačiū, mes mokėsime grynais.

Here are your keys. Have a pleasant stay with us. (Hyr ar jūr kys. Hev a plezant stey uith as). — Čia yra jūsų raktai. Maloniai apsistokite pas mus.

TARP MŪSŲ KALBANT

NETIKĖTA DVIDEŠIMT VIENO LIETUVIO ŽŪTIS (2)

1909 m. lapkričio 13 d. Cherry, Illinois, anglių kasykloje kilus gaisrui žuvo 259 angliakasiai. Jų tarpe — 21 lietuvis. Tais laikais Cherry kasykla buvo laikoma viena moderniausių ir saugiausių kasyklų, visame pasaulyje. Nepaisant modernumo ir saugumo užtikrinimo, šis gaisras laikomas viena didžiausių anglių kasyklų nelaimių.

1905 m. Cherry tapo oficialiai inkorporuota miesteliu. Teigiama, kad kasyklos įrengimas, darbininkams gyvenamųjų namų statyba bei kiti darbai kainavo apie 200,000 dol. Kadaise miestelyje gyveno per 2,500 žmonių. Ilgainiui gyventojų skaičius labai sumažėjo. Dabar daugelis gyventojų ūkininkauja, o kiti užsiiminėja visokiais darbais kaimyniniuose Ladd, La Salle, Mendota, Ottawa, Peru, Spring Valley miesteliuose.

Anais laikais čionai veikė ne viena anglių kasykla. Tenykščiai ūkininkai džiaugėsi kasyklų dėka gerėjančia ekonomine padėtimi. Tačiau nerodė pasitenkinimo kaskart didėjančiu iš Europos atvykstančių darbininkų skaičiumi. Vietos ūkininkai vengdavo įsidarbinimo kasyklose. Sunkus ir pavojingas darbas, girdi, ne jiems buvo skirtas. Ūkininkai stačiai vengdavo susidurti su nedaug angliškai suprantančiais kasyklų darbininkais. Tačiau įsikūrę prekybininkai, ypač „saliūnų" savininkai, mielai „patarnaudavo" ir pasipelnydavo iš kasyklų darbininkų. Tais laikais kasmet į JAV atvykdavo laimės ieškoti apie vieną milijoną ateivių. Daugeliui (nori nenori) tekdavo uždarbiauti kasyklose.

1909—1910 m. JAV gyventojų gyvenimo trukmės vidurkis siekė 47.3 metus. Dažniausiai žmonės mirdavo, pakirsti difterito, maliarijos, tuberkuliozės ir kitų užkrečiamųjų ligų. Ligoniai gydydavosi įvairiais tepalais ir kitais „stebuklingais" vaistais. Vieni šiaip taip pagydavo, o kiti dažniausiai mirdavo.

Nė vienas Cherry gyventojas neturėjo radijo aparato. Tik retam gyventojui buvo prieinami telefoniniai pasikalbėjimai. Ypatingesniais atvejais žmonės susisiekdavo telegrafu. Beje, pašto siuntos buvo pristatomos 3 kartus per dieną. Laiškai iš kaimyninių vietovių keliaudavo 2–3 dienas. Cherry miestelyje veikė 35 prekyvietės. Tame skaičiuje 17 svaiginančių gėrimų parduotuvės — užeigos. Teigiama, kad, saliūnais vadintos, užeigos buvo vienintelė vieta susitikti, pasiguosti ir pasiginčyti. Angliakasiai sunkiai dirbdavo, todėl laisvalaikiu sau leisdavo kaip reikiant „atsipūsti".

Kasyklose neretai pasitaikydavo mirtinų nelaimių. Lėtai, tačiau neišvengiamai, dirbančiuosius žudė kenksmingos dulkės ir nuodingos dujos.

Vienos dienos uždarbio vidurkis siekdavo 2.50 dol. Mažamečiai uždirbdavo tik vieną dolerį su centais. Namų apyvokos reikmenų kainos palyginti buvo nedidelės. Pavyzdžiui, vyriška eilutė (švarkas, liemenė ir kelnės) kainavo apie 9 dol. Moteriškas sijonas — 4 dol. Maisto kainos taipgi buvo neaukštos. Tuzinas kiaušinių — 12 centų. Konservuotų daržovių svaras — 10 centų. Jautienos svaras — 24 centai. Vištienos ir kalakutienos svaras — 7 centai.

Cherry anglių kasykloje dirbo ateiviai iš Austrijos, Belgijos, Graikijos, Airijos, Italijos, Lietuvos, Lenkijos, Rusijos, Škotijos, Švedijos, Jugoslavijos. Dirbo ir čiagimių amerikiečių. Dauguma amerikiečių, anksčiau dirbusių kitur, atvykdavo į Cherry, suvilioti didesnio uždarbio ir kitų privalumų. Praėjusio šimtmečio pirmajame dešimtmetyje JAV veikusiose anglių kasyklose dirbo apie 760,000 žmonių.

Cherry miestelyje buvo dvi bažnyčios: viena katalikų, o kita protestantų. Protestantų misijonieriai užsiiminėjo blaivybės skleidimu. Tačiau angliakasiai dažniausiai negirdomis priimdavo misijonierių patarimus. Angliakasių tarpe reiškėsi nuoširdumas, draugiškumas ir pasitikėjimas savitarpine pagalba.

1909 m. lapkričio 13-tosios dieninėje pamainoje netrūko mūsiškių — lietuvių tautybės darbininkų. Tos dienos rytą į požemį nusileido 480 angliakasių. Netikėtai kilęs gaisras bematant išsiplėtė ir užtvėrė išėjimo kelią.

Pasklidus žiniai apie įvykusią nelaimę, prie kasyklos vartų atskubėjo poilsiavę angliakasiai, angliakasių šeimų nariai, kasyklos administratoriai bei kiti vietos gyventojai. Visi buvo apimti nelaukto išgąsčio.

Požemyje įstrigę, angliakasiai kovojo su didėjančiu karščiu ir troškinančiais dūmais. Viršuje susirinkę žmonės ėmėsi gelbėjimo pastangų. Pavyko išgelbėti 221, bet 259 tapo gaisro aukomis.

(Bus daugiau)

Petras Petrutis

Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą bei Medicinos muziejų Čikagoje aplankė prof. dr. Arimantas Dumčius, Kauno Kardiologijos instituto vedėjas, su kuriuo lapkričio 22 d., 5 val. p.p., Jaunimo centro kavinėje susitikimą ruošia Amerikos Lietuvių gydytojų sąjunga. Iš kairės: dr. Jonas Valaitis, prof. dr. Jonas Račkauskas, prof. dr. A. Dumčius ir archyvų direktorė Skirmantė Miglinienė. **J. Mažono** nuotrauka.

Irake tarnaujantiems Lietuvos kariams — prezidento linkėjimai, duona ir lašiniai

Atkelta iš 1 psl.

Šioje divizijoje tarnauja ir 50 Lietuvos karių iš Kunigaikštienės Birutės motorizuotojo pėstininkų bataliono. Vėliau Lietuvos delegacija lankėsi Didžiosios Britanijos atsakomybės zonoje esančiame Basros mieste, kurio apylinkėse Danijos batalione taip pat tarnauja Lietuvos kariai.

Kiekvienas kareivis gavo asmeniška dovaną nuo prezidento, Krašto apsaugos ministerijos parengtą siuntinį, taip pat lietuviškos duonos ir lašinių.

„Palinkėjimas sėkmės ir svarbiausia — gyviems ir sveikiems sugrįžti į Lietuvą", apie pokalbius su kariais pasakojo R. Paksas.

Kelionėje prezidentą lydėjęs krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius sakė, kad kariai „nepaprastai gerai pasijuto" dėl prezidento ir kitų pareigūnų jiems parodyto dėmesio ir dėl to, ministro teigimu, nebekyla jokių abejonių, kad reikėjo karius aplankyti.

L. Linkevičius pažymėjo, kad Irake Lietuvos delegaciją lydėjo didelė apsauga — skraidė apsaugos sraigtasparniai, Bagdade lydėjo šarvuočiai, todėl fizinės grėsmės delegacija nejautė. Tačiau ministras pažymėjo, kad nėra tiesa, jog teroristai taikinių nesirenka. „Teroristai renkasi taikinius. Atvirai kalbant, pagunda yra visada didelė — kažkas iš aukštų žmonių atvažiuoja. Kuo daugiau informacijos apie vizitą, tuo mažiau saugumo", sakė L. Linkevičius ir pabrėžė, kad ir ateityje organizuojant panašius vizitus, apie juos iš anksto nebus skelbiama.

L. Linkevičius teigė, kad kariai prašė savo tėvus, kurie netiki jiems rašomais laiškais, užtikrinti, kad jie yra saugesni, nei pasakojama žiniasklaidoje.

Oficialiuose prezidento susitikimuose taip pat kalbėta apie Lietuvos atstovą Irako administracijoje.

„Mes turime apsispręsti, kokioje srityje mes galime įnešti savo indėlį į esamą situaciją. Mūsų atstovas ten yra laukiamas ir mes artimiausiu metu turėtume tai išspręsti", sakė R. Paksas.

Kaip sritis, kuriose Lietuva yra stipriausia ir galėtų prisidėti prie Irako atstatymo, prezidentas įvardijo statybą, komunalines paslaugas, bankininkystę, policijos mokymus.

Šiuo metu Irake tarnauja 100 Lietuvos karių.

Prieštaringai vertinamas buvęs prezidento patarėjas išsisukinėja

Atkelta iš 1 psl.

savo pareigūną, tai užsienio ambasados tikrai turėjo išreikšti susirūpinimą".

R. Paksas žinojo apie Vilniaus banką kompromituojantį straipsnį

Tuometinis kandidatas į prezidentus R. Paksas iš anksto žinojo apie bulvarinio dienraščio paskelbtą straipsnį apie neva Vilniaus banką ištikusią krizę, parlamentinei komisijai ketvirtadienį paliudijo R. Ačas.

Jis teigė tik šių metų sausio 2-osios vakarą, prieš pat spausdinant „Vakaro žinių" numerį, pamatęs, jog jame yra minėtasis straipsnis. R. Ačas teigė „labai išsigandęs" ir nuvežęs signalinį numerį parodyti R. Paksui.

„Jis pats išsigando ir pasakė, jog reikia stabdyti. Aš pasakiau, kad to padaryti nėra įmanoma, nes nesutiks spaustuvė", teigė R. Ačas.

Jis teigė supratęs, jog straipsnis gali sukelti banko indėlininkų paniką, todėl pranešęs savo žmonai, vadovaujančiai Vilniaus banko Raseinių skyriui, bei J. Borisovui.

Komisijos nariai pareiškė turintys duomenų, jog, iš tiesų, R. Ačas skambino ir perspėjo J. Borisovą perkelti sąskaitas iš Vilniaus banko, tačiau tai įvyko ne sausio 2 dieną, bet sausio 1 dieną.

R. Ačas komisijai kategoriškai pareiškė, jog R. Pakso rinkimų štabas „nepridėjo nė piršto", jog pasirodytų straipsnis apie Vilniaus banką.

Kai kurie komisijos nariai tuo suabejojo, nes minėtame straipsnyje cituojamas ir R. Paksas.

Prezidentas buvo įspėjęs R. Ačą atsiriboti nuo prieštaringų asmenų

„Prezidentas mane perspėjo: gerai būtų, jog tu su juo (J. Borisovu - BNS) nebendrautum. Po to pokalbio aš praktiškai ir nebendravau", komisijai sakė R. Ačas.

Kovo 17 dieną R. Ačas savo namuose buvo susitikęs su J. Borisovu. Tą pačią dieną J. Borisovas skambino buvusiam prezidento verslo bendrininkui, bendrovės „Restako" vadovui Arūnui Drakšui ir teigė, jog jam yra pažadėtas „stogas".

„Aš nežadėjau J. Borisovui jokio stogo", tikino R. Ačas. Pasak jo, J. Borisovas kovo 17 dieną jam skundėsi dėl nesutarimų su prezidento patarėja Dalia Kutraite-Giedraitiene ir primygtinai reikalavo pasakyti, kieno pusėje jis yra.

Kai kurie komisijos nariai stebėjosi, jog R. Ačui rekomendavęs su J. Borisovu nebendrauti prezidentas pats vėliau suteikė jam pilietybę ir dalyvavo jo sūnaus vestuvėse.

Šį rugsėjį prezidentas, pasak R. Ačo, rekomendavo jam nutraukti bendravimą ir su prieštaringai vertinama Renata Smailyte. Pastaroji ne tik ieškojo R. Ačui buto Vilniuje, bet ir rūpinosi jo sesers įdarbinimu. Kartu su R. Smailyte R. Ačas lankėsi su Rusijos nusikalstamu pasauliu siejamo Anzor Aksentjev-Kikališvili bute Vilniuje, bet teigė nepažįstąs jo savininko.

R. Ačas taip pat atmetė įtarimus, jog jis galėjo R. Smailytei perduoti slaptas pažymas apie alkoholio įmonių „Stumbras" ir „Alita" privatizavimą.

Šių įmonių privatizavimu R. Ačas teigė domėjęsis prezidento pavedimu.

R. Ačas patvirtino, jog R. Smailytė lankėsi pas jį Prezidentūroje, bet teigė nežinąs, ar ji buvo susitikusi ir su pačiu prezidentu.

„Mūsų prezidentas yra vadinamas tautos prezidentu ir jo durys turi būti atvertos visiems žmonėms", pažymėjo R. Ačas.

Lenkijos vadovas: tikra kaimynystė subręsta sunkiais momentais

Atkelta iš 1 psl.

nes turime sukaupę panašių sunkių situacijų patirtį".

Kalbėdamas apie Lietuvoje kilusį skandalą, R. Paksas pabrėžė, jog „yra žymiai geriau, kai apie kaimynų situaciją sužinai iš pirmų lūpų, o ne iš laikraščių antraščių".

Prezidentas tvirtino esąs „nekaltas, nes nepažeidė nei priesaikos, nei Lietuvos Konstitucijos, nei įstatymų". „Man fabrikuojama byla atsirado todėl, kad kai kurie politikai nenorėjo ir nenori, jog prezidentu būtų Rolandas Paksas", sakė Lietuvos vadovas.

R. Pakso rinkimų kampanija buvo finansuojama pažeidžiant įstatymą

Atkelta iš 1 psl.

Komisijai trečiadienį taip pat buvo pateikta R. Pakso ir buvusio prezidento V. Adamkaus, kurie varžėsi antrajame rinkimų rate, rinkimų agitacijos skelbimo žiniasklaidoje analizė.

Tyrimą atlikusios bendrovės „TNS Gallup" atstovas Gytis Juodpusis pažymėjo, jog R. Pakso agitacijos apimtys žiniasklaidoje 2-3 kartus didesnės už jo pagrindinio konkurento V. Adamkaus, nors oficialiai VRK deklaruotos išlaidos skiriasi nežymiai. Tyrimo duomenimis, R. Pakso agitacijos televizijoje apimtys 62.3 proc. didesnės už V. Adamkaus, spaudoje — net 374.8 proc. didesnės.

V. Adamkus VRK deklaravo iš viso rinkimų kampanijai išleidęs 3.07 mln. litų, iš jų 2.3 mln. litų agitacijai žiniasklaidoje, R. Paksas — iš viso išleidęs 3.3 mln. litų, iš jų 2.9 mln. litų agitacijai žiniasklaidoje.

Tuo tarpu, įvertinusi R. Pakso reklamos apimtis žiniasklaidoje bei lauko reklamą, „TNS Gallup" padarė išvadą, jog vien tik reklaminės medžiagos skelbimas turėjo kainuoti 3.3 mln. litų, iš jų – 2.5 mln. litų reklama televizijoje.

Į šią kainą neįskaičiuotos išlaidos reklamos kūrimui ir gamybai, taip pat neatsižvelgta į galimas nuolaidas.

VRK pirmininkas Z. Vaigauskas pažymėjo, jog „TNS Gallup" pateikta informacija dar nėra įrodymas, jog R. Paksas išleido daugiau lėšų negu deklaravo.

Seimo frakcijose kalbama apie prezidento apkaltą

Atkelta iš 1 psl.

Trečiadienį vykusiame Liberalų ir centro frakcijos posėdyje lankėsi liberalcentristų vadovas Vilniaus meras Artūras Zuokas.

Frakcijos narių diskusijose neabejota, kad Prezidentūros skandalą tiriančios Seimo specialiosios komisijos išvados bus itin griežtos bei nepalankios prezidentui ir suteiks pagrindą jo apkaltos procedūrai.

A. Zuokas daugiausiai kalbėjo ne apie prezidento pašalinimo iš posto procedūras, bet apie tai, kaip gali klostytis politinė situacija per naujus valstybės vadovo rinkimus.

Vilniaus meras, kuris yra vienas artimiausių buvusio prezidento Valdo Adamkaus politinių sąjungininkų, frakcijos nariams tvirtino, kad naujuose rinkimuose V. Adamkus tikrai nesirengia dalyvauti.

A. Zuokas paskelbė, kad kandidatais į naujojo prezidento postą greičiausiai bus du — dabartinis Seimo pirmininkas socialliberalų vadovas Artūras Paulauskas ir premjeras Socialdemokratų partijos vadovas Algirdas Brazauskas.

A. Zuokas nepaaiškino, kuo grindžia tokias spėliones. Beje, jis posėdyje griežtai prakalbo apie tai, kad kai kurie frakcijos nariai dairosi į dabartinės Prezidentūros pusę ir yra viliojami užimti laisvas R. Pakso patarėjų vietas.

Apie galimą apkaltos procesą R. Paksui jau kalbama ir didžiausios Seimo Socialdemokratinės koalicijos frakcijos posėdžiuose.

Tuo tarpu Seimo vicepirmininkas Artūras Skardžius Lietuvos televizijos laidoje trečiadienio vakarą sakė, kad parlamentinė tyrimo komisija yra surinkusi „pakankamai" medžiagos, kad būtų galima sudaryti prezidento apkaltos komisiją. Apkaltai skelbti reikės ne mažiau kaip 85 Seimo narių balsų.

MINIATIŪROS

Atkelta iš 4 psl.

ŠALDYTUVAS

Mano šaldytuvas yra pilnas. Jis visada pilnas. Visko ten yra: ir mėsos, ir pieno, ir kiaušinių. Stovi visokie stiklainiai gražiomis etiketėmis, pakeliai įmantriame įpakavime. Mano šaldytuvas niekada neištuštėja. Jei kažką sunaudoji, kažko daugiau nusiperki. Ten visada visko yra. Taip nebūdavo, kai gyvenau Lietuvoje. Kol gyvenau Lietuvoje, mano šaldytuvas būdavo tuštesnis. O dabar, žinau, Lietuvoje daug žmonių džiaugiasi, jei jų šaldytuve yra pieno ir sviesto. Jei atsiranda mėsos, ji ilgam neužsiguli, tuoj pat būna sunaudojama. Yra šeimų, kurių šaldytuvuose mėsos nebuvo mėnesiais. Yra šeimų, kurios neturi šaldytuvo, šeimų, kurios neturi...namų.

Žiūriu į savo pilną šaldytuvą, ir atklysta mintis: ar aš nusipelniau — to pilno šaldytuvo? Jei taip, tai kuo? Kuo esu geresnė už tą Lietuvoje, kurio šaldytuvas — o gal ir pilvas — šiandien yra tuščias? Nesurandu atsakymo. Juk nei išvaizda, nei išsilavinimas, kalbų mokėjimas, vienos ar kitos valstybės pasas kišenėje, gyvenamoji vieta — šiapus ar anapus vandenyno — ar turtinė padėtis nepadaro žmogų kažkuo labiau nusipelniusiu už kitą žmogų. Nepadaro, aš manau.

Nesijaučiu nusipelniusi to savo pilno šaldytuvo, man paprasčiausiai pavyko (įgyti išsilavinimą, atvykti į Ameriką, čia pasilikti). Mano gyvenimas taip susiklostė.

Iš šiandien aš paremsiu tą, kurio gyvenimas — bent jau šaldytuvo prasme susiklostė blogiau negu manasis.

*****

NEŽINAU

Aš daug ko gyvenime nežinau, nes nepatyriau. Nežinau, ką reiškia norėti dirbti ir neturėti jokios vilties surasti bent menkiausią darbą. Nežinau, ką reiškia neturėti pragyvenimo šaltinio. Nežinau, ką reiškia būti alkanai. Neturėti pastogės. Nežinau, ką reiškia matyti alkanus savo vaikus — žiūrėti į jų akis — ir neturėti nieko valgomo jiems paduoti. Supratimo neturiu, ką reiškia gyventi gatvėje ir maitintis iš atliekų. Nežinau, koks jausmas yra eiti su krapštuku rankoje nuo vieno šiukšlių talpintuvo prie kito ir kapstytis atmatose — gal rasiu ką valgomo. Nežinau, ką reiškia kelti prie burnos iš šiukšlių dėžės ištrauktą kąsnį. Aš daug ko nežinau, ir ačiū Dievui.

Šiandien aukoju porą dešimčių dolerių Lietuvoje vargstantiesiems. Porą dešimčių. Ir galvoju, o kiek aš paaukočiau, kad niekada neatsidurčiau vargstančiųjų padėtyje ir savo kailiu nepatirčiau, ką patiria jie. Kiek paaukočiau, kad mano vaikas neskurstų.

Aš paaukočiau viską, ką turiu.

Dalia Kairiūkštienė

A † A
MAGDALENE ŠULCAITĖ GRIŽIENĖ AKELAITIENĖ

Mirė 2003 m. lapkričio 18 d., 6:30 val. v., sulaukusi 85 metų.

Gaug metų gyveno Marquette Parke, Čikagoje, paskutiniu metu Goreville, IL.

Gimė 1918 m. Rusijoje, augo Alytuje. Amerikoje išgyveno 54 metus.

Nuliūdę liko: dukra Danutė su vyru Ronald Niehoff; anūkės Diana su vyru Peter Negro ir Debra Mancari; proanūkės Marisa Negro ir Hannah Mancari; dukra Sigita ir vyras Gediminas Damašius, anūkas Linas Damašius, anūkė Dalia Quigley, proanūkai Gwendolyn, Wade ir Nolan Quigley; brolis Jonas, seserys Bronė ir Teofilė, gyvenantys Lietuvoje, sesuo Marytė Butrimienė, gyvenanti Connecticut valstijoje.

Velionė pašarvota penktadienį, lapkričio 21 d. nuo 3 v. p.p. iki 9 v.v. Palos–Gaidas laidojimo namuose, 11028 S. Southwest Hwy. (7700 W.), Palos Hills, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, lapkričio 22 d. Iš laidojimo namų 10 val. ryto velionė bus atlydėta į Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčią, kurioje 11 val. ryto bus aukojamos šv. Mišios už jos sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuoširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę artimieji

Laidot. direkt. David Gaidas. Tel. 708-974-4410.

VERSLININKŲ IR POLITIKŲ RYŠIAI...

Atkelta iš 3 psl.

kuomet politikai žaidžia įmonių privatizavime, kuomet verslininkai perka įtaką, išsireikalauja protekcionistines sąlygas, kuomet verslininkų ir politikų ryšiai baigiasi liūdnomis pasekmėmis Lietuvoje apstu.

Pats šviežiausias ir įžūliausias atvejis, kuomet socialdemokratai pagelbėjo prieš rinkimus finansinę paramą jiems suteikusiai „Geonaftai". Konkrečiai socialdemokratas Alfonsas Macaitis prastūmė ydingą įstatymo projektą, numatantį lengvatas Lietuvos naftos gavėjams. Pagal jas, Lietuvos naftos gavybos bendrovėms bus taikomi mažesni mokesčiai už išgautą naftą bei dujas nei buvo iki šiol. Spėjama, jog tokiu būdu socialdemokratai užsitikrino naftos gavėjų finansinę paramą prieš artėjančius rinkimus.

Liberalcentristas politologas Algirdas Gricius teigia, jog tokie atvejai yra Lietuvos nelaimė ir gėda.

— Pas mus tikrai už tą paramą turbūt rinkimų metu kai kurie politikai persistengia atidirbdami, teikia masę tų visokiausių pataisų įstatymams. Galutiniame rezultate tie įstatymai tampa galutinai sujaukti, paskui jie yra taisomi, kada jau pastebi, kad perdaug ten jau atidarytos skylės ar pinigų plovimui, ar pasipelnymui, ar pan.

Kitas pavyzdys, puikiai iliustruojantis verslininkų ir politikų sąsajas, yra Viktoras Uspaskichas. Kuomet valdžioje buvo konservatoriai, V. Uspaskichas buvo persekiojamas teisėtvarkos institucijų, jam keliamos bylos, jam buvo lipdoma nusikaltėlio etiketė. Tačiau, kai valdžia pasikeitė ir valdančiosiomis tapo socialdemokratų bei socialliberalų partijos ir kuomet pats Uspaskichas tapo politiku, viskas pasikeitė ir V. Uspaskicho niekas nebepersekioja. Iš esmės, kurią sritį bepaimtum, visur galima aptikti politikų ir verslininkų sąsajų. Daug lengvatų turi ir „Mažeikių nafta" ir „McDonald" filialas Lietuvoje. Laisvosios rinkos instituto viceprezidentė Goda Steponavičienė mūsų radijui teigė:

— Yra vienos lengvatos, kurios gaunamos įteisinus jas teisės aktais, bet įstatymuose tų diskriminacijos ir protegavimo precedentų jau mažėja ir tai manau, yra labai gerai. Tačiau visi kiti precedentai, kurie atsiranda per asmenis versle ir politikoje, jie, deja, priklauso visų pirma nuo politikų. Aišku, verslui, tai daro blogą įtaką, nes diskriminuoja sąžiningus verslininkus, sudaro precedentą tokias priemones naudoti ir iškraipo konkurenciją. ■

Būkime pažįstami!

Neseniai atvažiavusiems, norintiems skaityti DRAUGĄ, siųsime jį 1 mėn. nemokamai. Praneškite savo pavardę, vardą, adresą ir telefono numerį raštu (DRAUGAS, 4545 W. 63 St., Chicago, IL 60629) arba telefonu 773-585-9500.
Būkime pažįstami! (JAV)

vardas, pavardė

adresas

miestas, valstija, zip

telefono numeris

IŠNUOMOJA

Išnuomojamas
apšildomas butas su vienu miegamuoju prie 66 Str. ir Kedzie Ave. Kaina $420 per mėnesį.
Tel.708-425-7160.

Woodridge išnuomojami
1-2 mieg. naujai suremontuoti butai. 1 mieg.— $607;
2 mieg. — $682.
Tel. 630-910-0644, Jana.

SIŪLO DARBĄ

Caregiver needed in Wisconsin.
Must have Nursing Degree; must have experience in US, must have a valid US DL and car.
Call 262-657-8044.

PASLAUGOS

AgS Šildymas Šaldymas
6556 S. Kedzie Chicago, IL 60629
Prekyba, instaliavimas, aptarnavimas
— Licensed — Bonded— Insured
24 val. per para
FREE ESTIMATE
7 dienos per savaitę
773-778-4007
773-531-1833

STATE FARM INSURANCE
AUTOMOBILIO, NAMŲ, SVEIKATOS IR GYVYBĖS DRAUDIMAS
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukse S. Kane kalba lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. 708-424-8654;773-581-8654

Nuo šiol korteles skambinimui į Lietuvą nusipirksite „DRAUGE"!

„Draugo" skelbimų skyrius
Tel. 1-773-585-9500

NEKILNOJAMASIS TURTAS

Century 21 Pro-Team
Bus.: 708-361-0800
Voice Mail: 773-854-7820
Fax: 708-361-9618
E-mail:
d.i.mayer@worldnet.att.net

DANA ŠČERBAITĖ MAYER
Jei norite parduoti ar pirkti namus mieste ar priemiesčiuose, kreipkitės į **DANUTĘ MAYER**. Profesionaliai ir sąžiningai patarnauja nuo 1986 m. Nuosavybių įkainavimas veltui.

GREIT PARDUODA

Landmark properties
Bus. 773-229-8761
Res. 708-425-7160
Mobil 773-590-0205
Pager 630-314-4330

RIMAS STANKUS
- Čikagoje ar priemiesčiuose
- Greitas ir sąžiningas patarnavimas
- Nuosavybių įkainavimas veltui
- Tarpininkaujame gaunant paskolą
- Pensininkams nuolaida

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos
MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608
(773) 847-7747
Stephen M. Oksas, *President*
EQUAL HOUSING LENDER
Patarnaujam Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Lietuvių operos vajaus pokylis – jau šį šeštadienį. Vakaro vadovas Jurgis Vidžiūnas primena, kad koncertinė programa prasidės laiku – 7:30 v.v. ir prašo svečių nesivėlinti. Atvykę anksčiau turėsite progos užsukti į Jaunimo centre veikiančią Kanados lietuvių dailininkų meno parodą arba galėsite pabendrauti su pažįstamais bei atsigaivinti prie kokteilių stalo. Pokylio klausimais skambinkite J. Vidžiūnui tel. 773-767-5609.

JAV LB Švietimo tarybai pageidaujant, išeivijos jaunimo lietuviškos patriotinės poezijos konkurso terminas pratęsiamas iki 2004 m. sausio 10 d. Slapyvardžiu pasirašytus eilėraščius siųsti vertinimo komisijos pirmininkei dr. Jolitai Kavaliūnaitei, 3332 Boyne Rd., Barberton, Ohio 44203.

Viktorija Karaitienė, gyv. Union Pier, MI., Draugo fondo **garbės narė,** jubiliejiniam Draugo fondo vajui atsiuntė **200** dol., pasiekdama **2,500** dol. įnašų sumą. Už nuolatinę ir gausią paramą DF labai dėkojame.

„JAV LB penki dešimtmečiai" – JAV Lietuvių Bendruomenės istorijos knygos sutiktuvėse kalbės JAV LB Krašto valdybos pirmininkė Vaiva Vėbraitė. Tai knyga apie LB kūrimąsi nuo 1951 m., istorinį 50 metų kelią, atvedusį iki šių dienų ir padėjusį jai išlikti gyvybingai, darbščiai, atsidavusiai Lietuvai ir lietuvybės išlaikymui išeivijoje. Maloniai kviečiami visi tautiečiai – vyresni ir naujai atvykusieji į šį kraštą dalyvauti ir susipažinti su išeivijos istorija. Knygos sutiktuvės vyks lapkričio 30 d., sekmadienį, 3 v.p.p., Jaunimo centro kavinėje. Bus meninė programa ir vaišės.

Union Pier, MI, vyksta Jūrų skautų „Palangos laivo" metinis kalėdinis „poinsettia" gėlių išpardavimas. Kiekviena „poinsettia" gėlė kainuoja 8 dol. (pelnas skiriamas „Palangos laivo" jūrų skautams). Gėlės turi 5 žiedus, yra trijų spalvų: raudonos, rausvos ir baltos. Užsakymai priimami kasdien „Milda's Corner Market" 9901 Townline Rd., Union Pier, MI (tel. 269-9880) arba skambinant sesei Mildai tel. 269-469-0231. Užsakymai priimami iki gruodžio 1 d. Bus galima pasiimti gėles per „Union Pier lietuvių draugijos" Kūčias gruodžio 6 d. arba „Milda's Corner Market" po gruodžio 8 d.

Amerikos lietuvių gydytojų sąjungos valdyba kviečia gydytojus stomatologus, farmacininkus ir kt. medicinos darbuotojus atvykti į susirinkimą, kuris vyks lapkričio 22 d., šeštadienį, Čikagoje, JC kavinėje. Prelegentas – dr. Arimantas Dumčius, kardiologas, LF dr. A. Razmos vardo medicinos mokslo premijos laureatas, Kauno medicinos universiteto profesorius. Susirinkimo pradžia 5 v.v. Teirautis tel. 773-434-4545 nuo 11 v.r. iki 5 v.v.

Čikagos ramovėnai, talkinami birutiečių ir šaulių, rengia 85 m. Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukakties paminėjimą lapkričio 23 d., sekmadienį, Šaulių namuose. Minėjimas prasidės 9:45 v.r., pakeliant vėliavas prie Laisvės kovų paminklo Jaunimo centro sodelyje. Iškilmingos pamaldos vyks 10 val. Tėvų jėzuitų koplyčioje. Jas aukos ir pamokslą sakys kun. A. Gražulis, SJ, giedos solistai Margarita ir Vaclovas Momkai, vargonuojant muz. M. Motekaičiui. Po pamaldų – apeigos prie Laisvės kovų paminklo, pagerbiant kovotojus ir žuvusius ginant Lietuvos laisvę. Minėjimas Šaulių salėje prasidės 12 v. Pagrindinis kalbėtojas – garbės konsulas Vaclovas Kleiza, meninę dalį atliks A. Barniškis. Kviečiame organizacijas atsinešti vėliavas, o visuomenę skaitlingai dalyvauti. Po oficialios minėjimo dalies – užkandžiai ir kavutė.

Lapkričio 23 d., 1:30 v. p.p., Švč. M. Marijos Gimimo parapijos salėje ruošiami šventiniai pietūs. Vyks loterija, galėsite laimėti 500, 200 ir tris po 100 dol. Bilietai šventiniams pietums parduodami klebonijoje. Siūlome pasikviesti gimines, draugus ir užsisakyti stalus (po 10 žmonių). Sėkmės loterijoje, tikimės susitikti šventinių pietų metu.

IŠ ARTI IR TOLI

Šeštadienį, lapkričio 22 d., Filadelfijos Lietuvių namuose (adresas: 2715 E. Allegheny Ave., Philadelphia, PA 19134) rengiama Jaunimo sąjungos metinių šventė. 1 val. p. p. Lietuvos Respublikos konsulas New Yorke Mindaugas Butkus pateiks naujausias žinias iš Lietuvos, Ieva Vozbutaitė papasakos, kaip jai sekėsi Lietuvoje, kurion grįžo po aštuonerių metų, praleistų JAV. Vyks pokalbiai dėl Jaunimo sąjungos ateities planų, bei meninė programa, kurioje dalyvaus ansambliai „Jorė", „Liepsna", „Laisvė" ir „Aušrinė". Tautinio vakaro pradžia 6 v. v.

Nesenai lankydamasis Lietuvoje su turistų grupe Balzeko lietuvių kultūros muziejaus Čikagoje įkūrėjas ir prezidentas Stanley Balzekas, Jr. apžiūrėjo žymios lietuvių išeivijos dailininkės Janinos Monkutes-Marks darbų muziejų galeriją dailininkės gimtajame mieste Kėdainiuose. Sveikams iš Amerikos muziejų aprodė pati dailininkė bei muziejaus direktorė Dalia Mankevičienė. Nuotraukoje iš kairės: dailininkė Zita Sodeika, Rasa Rudzkytė, Stanley Balzekas, Jr., Janina Monkute-Marks, Dalia Mankevičienė.

ŠOKIŲ ŠVENTĖS ORGANIZATORIAI SIŪLO NAUJOVIŲ

2004 m. liepos mėn. 3 d. Allstate Arena (buv. Rosemont Horizon), Rosemont, Illinois, vyks XII Lietuvių tautinių šokių šventė. Sudarytas organizacinis komitetas. Pirmąsias žinias prieš keletą savaičių pateikė org. komiteto pirmininkė Audronė Tamulienė. „Draugo" redakcija paprašė atsakyti į keletą klausimų kitą organizacinio komiteto narę Jūratę Budrienę, atsakingą už lėšų telkimą.

— Malonėkite suteikti naujausias žinias iš organizacinio komiteto.

— XII Lietuvių tautinių šokių šventės oficiali ruoša prasidėjo jau prieš gerą pusmetį, kai JAV ir Kanados lietuvių bendruomenių krašto valdybų kviesta Audronė Tamulienė sutiko pirmininkauti šventės rengimo komitetui, o Lietuvių tautinių šokių instituto kviesta Rasa Poskočimienė sutiko vadovauti šventės programai. Per praėjusius šešis mėnesius jau įvyko šeši rengimo komiteto posėdžiai. Posėdžiuose dalyvių kas kartą vis daugėjo. Sudaromi atliktinų šventės paruošiamųjų darbų planai didino komiteto narių skaičių. Daug kas jau atlikta. Nustatyta pačios šventės data ir užsakyta patalpa. Sudaryta šventės programa: tradicinis susipažinimo vakaras, kuris įvyks 2004 m. liepos 2 d. vakare Navy Pier, Chicago, Illinois; pokyliai (jaunimui ir suaugusiems) po šventės, šeštadienio (liepos 3 d.) vakare, Hyatt Regency O'Hare viešbučio patalpose. Pinasi planai šventės leidiniui, tautodailės parodai ir mugei, religinėms apeigoms bei tautinių šokių mokytojų pagerbimui. Lipdosi šventės šokėjų, dalyvių apgyvendinimo bei transporto planai. Išrinktas šventės ženklas (logo), svarstomi suvenyrų pavyzdžiai.

Sudaryta šokių programa. Rugpjūčio mėn. Dainavos stovyklavietėje buvo surengta tautinių šokių mokytojų savaitė ir suderinti šventės programoje šoktinų šokių žingsniai, ruošiama lydimoji muzika. O nuo mokslo metų pradžios registruojamos šventėje dalyvausiančios grupės, verbuojami šokėjai. Po visą Ameriką bei Kanadą jau aidi šokių muzikos garsai ir tautinio šokio sūkuryje trepsi šokėjų miklios kojos.

— Prašytume pristatyti savo veiklos barą. Šį kartą matome Jus neįprastame vaidmenyje.

— Nuo pat pirmosios JAV ir Kanados Lietuvių tautinių šokių šventės, įvykusios 1957 m. Čikagoje, iki šios, dvyliktosios, šventės vienas ir galbūt pagrindinis kiekvieno rengimo komiteto rūpestis buvo lėšos. Sutikau įeiti į XII Lietuvių tautinių šokių šventės rengimo komitetą, nes norėjau prisidėti prie šios lietuviškosios visuomenės šioje Atlanto pusėje didžiausio renginio. Be to, buvau Audronei Tamulienei įsipareigojusi padėti šventės organizavimo darbuose. Nesitikėjau būti kviesta lėšų telkimui. Kažkaip jaučiuosi daugiau linkusi ir turinti daugiau sugebėjimų bei platesnę patirtį žiniasklaidoje, reklamos srityje ar net leidinio redkolegijoje ar vieno kito renginio organizavime. Turiu pripažinti, kai Audronė pakvietė organizuoti lėšų telkimą, buvau šiek tiek nustebusi. Neatsisakiau, sutikau, nes duotas pagalbos pažadas virto pareiga. Be to, tikėjausi sulaukti ypatingos pagalbos bei paramos iš manojo gyvenimo įtakingiausios ir reikšmingiausios mokytojos — mamos, Birutės Jasaitienės.

Rengimo komiteto pirmininkės įpareigota, kaip ir visi kiti rengimo komiteto nariai, pradėjau sudarinėti šventei lėšų telkimo darbo planą. Darbo plano sudarymui vadovavausi mamos patarimu, priminimu: „Atsimink, Jūrate, kad niekas nestovi vietoje. Tai, kas buvo, ir taip, kaip būdavo daroma, nereiškia, kad taip ir bus ir turi būti daroma ateityje. Mokykis iš praeities. Pritaikyk dabarčiai. Ruoškis ir būk atvira ateičiai".

Lėšų telkimas bet kokiam renginiui, ruošiamam lietuviškajai visuomenei, plačiąja prasme susideda iš renginių bilietų, leidinių bei suvenyrų pardavimo, leidinio apmokamų skelbimų/sveikinimų bei aukų telkimo. Taip sudaroma renginio sąmata. Kadangi šventės renginių bilietų, leidinio bei suvenyrų platinimui į komitetą yra įtraukti prityrę

Jūratė Budrienė

nariai, manosios pareigos ribojasi daugmaž aukų ir leidinio apmokamų skelbimų/-sveikinimų telkimu.

Pagrindinis šventės lėšų telkimo darbo planas yra gan paprastas. Jį sudarant buvo vadovautasi įprastu lėšų telkimo būdu — aukų rinkimo vajumi laiškais. Numatomi du tokie vajai. Pirmojo vajaus laiškai pašto dėžutes pasieks 2004 m. sausio mėn., antrasis numatomas kovo mėn. pabaigoje, balandžio mėn. pradžioje. Kartu su aukų prašymais bus pristatoma šventės informacija (pirmojo vajaus metu), sudaromos sąlygos užsisakyti renginių bilietus (antrojo vajaus metu). Bus kreipiamasi į visuomenę ir per spaudą, prašant aukų kartu su aukų pristatymui atkarpa. Kviesime bendroves, verslininkus, organizacijas įsigyti apmokamus skelbimus/sveikinimus šventės leidinyje — laiškais bei spaudos puslapiuose. Taip pat žadame kreiptis ir į kitataučių verslo bendroves, ypač į turinčias padalinius Lietuvoje, kviesdami tapti šventės rėmėjais. Į darbo planą yra įtraukta ir laiškinė loterija, kurią numatome rengti ateinantį pavasarį. Remiantis šiais būdais, esame numatę sutelkti 80,000 dol. Pažvelgus į pilnutėlį šventei sudarytą biudžetą, kuris, jei neklystu, siekia vos ne 300,000 dol. Tai nėra per didelė suma, kita vertus, atsižvelgus į dabartines ekonomines sąlygas, į vis mažėjantį aukotojų skaičių, man bent atrodo, tai yra labai daug. Tačiau nebandysi, visai nieko nebus...

— Ne vienam skaitytojui gali kilti klausimas, kodėl gi reikia aukų, jeigu renginiuose dalyvavimas yra mokamas?

— Iš tiesų, atsakymas būtų gan keblus. Lietuviškoji visuomenė ir jos požiūris kinta. Lietuvybės ir jos kultūrinių turtų išlaikymas, puoselėjimas prieš Lietuvai atgaunant nepriklausomybę buvo esminis Lietuvos nepriklausomybės kovos ginklas. Žodžiai „patriotizmas", „lietuviškumas", „tautiškumas" ir net „šeimyniškumas" turėjo visai kitokį svorį mūsų kasdieniniame gyvenime. Tautinis šokis, liaudies daina, lietuviškoji organizacija, kultūrinis renginys, šeštadieninė mokykla, parapija — tai buvo mūsų gyvenimo pagrindiniai pyragai, kuriais gardžiuodavomės nusimetę savaitės darbų naštą. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, dalinomės lėšomis, rėmėme ir po šiai dienai dosniai remiame jau nepriklausomos Lietuvos užmojus — socialinius, ekonominius, politinius. Džiaugiantis Lietuvos laisve, teikiant jai įvairiopą, atgaivinimui taikomą paramą, išeivijos žodyne minėtų žodžių reikšmė pradėjo šiek tiek blukti. Kintant visuomenei, kinta ir jos galimybės. Kito šio krašto ekonominė padėtis, kito visuomenės sudėtis bei galimybės. Atleiskite už filosofavimą. Čia galbūt ne vieta ir į keltą klausimą tikrai taikliai neatsako. Abejoju ir ar galiu atsakyti, nors, remiantis 2000 m. U.S. Census Bureau duomenimis, atsakymas gali būti ir lengvas, tik neaišku, kaip įgyvendinamas be „filosofavimo". Pagal 2000 m. U.S. Census Bureau duomenis, JAV valstijose priskaičuojama 659,992 lietuviai (423,926 vienakilmių, 236,066 daugiakilmių). Vien tik Illinois valstijoje priskaičiuojama 87,294 lietuviai. Jeigu tik 15 proc. Illinois valstijoje gyvenančių lietuvių įsigytų bilietus į pačią šventę, dalyvautų šventę supančiuose renginiuose, tai lengvai padengtų visus šventės ruošos darbus. Būtų net ir likutis, užtikrinantis ateities švenčių ruošą. Įdomu, tačiau, kaip visus šiuos asmenis sutraukti? Kokios reikia paskatos, kad jie/mes skaitlingai dalyvautume ir tuo pačiu remtume šokių šventę? Sukasi ratas, ir vėl grįžtame prie pradėtos „filosofavimo" eigos...

Naudojantis šia suteikta proga, noriu pristatyti lietuviškajai visuomenei dar vieną XII Lietuvių tautinių šokių šventės lėšų telkimo plano užmojį — tai „Dovana — tautinis šokis!" Artėja Kalėdų šventės. Jeigu dar nepradėjote, tai tikriausiai netrukus pradėsite sparčiai ruoštis šventėms. Ieškosite dovanų artimiesiems, kurios džiugins, stebins ir galbūt bus prasmingos. XII Lietuvių tautinių šokių šventės rengimo komitetas čia gali jums padėti. Netrukus šio dienraščio puslapiuose pasirodys atkarpos su kvietimu įsigyti „Dovana — tautinis šokis!" „gift certificates". Pirkėjas (dovanojantis asmuo), nusistatęs dovanos sumą/kainą, užpildęs atkarpą, pridėjęs nusistatytai sumai čekį, pasiuntęs nurodytu adresu iki š.m. gruodžio 13 d., gaus grąžinamu paštu (dar prieš šventes) šokių šventės „gift certificate". „Dovana — tautinis šokis!" „gift certificate" gavėjas galės šią dovaną panaudoti kaip gryną pinigą ir, prasidėjus XII Lietuvių tautinių šokių šventės renginių bilietų bei suvenyrų platinimui, galės įsigyti bilietus ir/ar suvenyrus. „Gift certificate" bus galima įsigyti už 10, 20, 30 dol. ar daugiau. Prašau ir skatinu lietuviškąją visuomenę šią lėšų telkimo naujovę išbandyti. „Dovana — tautinis šokis!" „gift certificate" bus galima įsigyti iki 2004 m. birželio mėn., o progų dovanoti yra mūsų gyvenime daug — gimtadieniai, vardadieniai, Motinos diena, net ir Valentino diena. Kur, kaip, kada informacija bus pateikiama šiame dienraštyje artimiausioje ateityje.

— Norėtume, kad prisistatytumėte tiems, kurie Jūsų dar nepažįsta, nors senbuviai Jus gerai žino kaip JAV LB Krašto valdybos pirmininko Jono Jasaičio, o pastarąjį dešimtmetį — kaip JAV LB Socialinių reikalų tarybos pirmininkės Birutės Jasaitienės dukrą, jaunystėje — „Grandies" šokių grupės dalyvę ir literatę ir pagaliau — Lietuvių Bendruomenės veikėją.

— Esu XVII JAV Lietuvių Bendruomenės Tarybos Prezidiumo narė. Buvau IX ir XI Lietuvių tautinių šokių rengimo komitetų narė ir X Lietuvių tautinių šokių šventės rengimo komiteto pirmininkė. Dirbu SBC telekomunikacijos kompanijoje, kur einu Vidurio Amerikos penkių valstijų (Illinois, Indiana, Michigan, Ohio ir Wisconsin) „International Performance Measurement Change Management Project Manager" pareigas, glaudžiai susirišusias su SBC Long Distance siekiais minėtose valstijose.

Dėkojame už atsakymus ir linkime sėkmės.

Parengė
Audronė V. Škiudaitė

„DRAUGO" KNYGYNĖLYJE

DANĖ ŠLAPKAUSKAITĖ, SJE

SLAPTASIS AUKURAS

2000–ieji – buvo jubiliejiniai metai, apmąstymai apie praeitį ir ateitį.

„Slaptasis aukuras" atspindi pokario metus, kai penktajame šio amžiaus dešimtmetyje atsirado rizikuojančių laisve ir karjera žmonių, panirusių į tarnystės auką.

Reikėjo padrąsinimo ir bendraminčių, tačiau kas gali padėti susiorientuoti dvasios skrydyje, jeigu ne kunigas, juo labiau kai to prašoma malda. Taip jėzuitas Pranciškus Masilionis, tapo vienuolyno steigėju, o Jonė Juozapaitytė – pagrindine seserų mokytoja ir ugdytoja. Jonė Juozapaitytė po metų būtų tapusi diplomuota gydytoja, bet ji buvo viena iš tų, kuriai rūpėjo Dievo valia.

Ši knyga – smiltys neužneštų tylių žygdarbių, kad mes pasisemtume tų pirmųjų dvasios. Iliustracijos parengtos prieš porą dešimtmečių.

Leidinys turėtų būti įdomus dvasios sesėms ir broliams, istorikams. Jaunuolės Jonės dvasinės brandos išraiška – dienoraštis. Tikėtina,

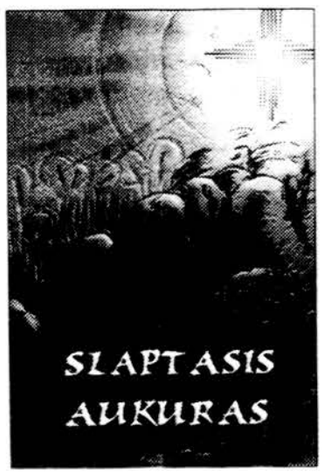

kad knyga praturtins tautos dvasią ir kultūrą.

Knygos kaina 10 dol., pridedant 8,75 proc. mokestį užsisakantiems IL valstijoje. Vienos knygos persiuntimo kaina 3.95 dol., už kiekvieną papildomą knygą – 1 dol. mokestis. Įsigyti norimų knygų galima „Draugo" knygynėlyje, adresu 4545 West 63rd. Street, Chicago, IL 60629. Teirautis telefonu 773-585-9500.

Parengia
Vitalija Pulokienė

„SAULUTĖ" RUOŠIASI KALĖDOMS

Lietuvos vaikų globos būrelio „Saulutė" pirmininkė Indrė Tijūnėlienė išvyko į Lietuvą. Šiais metais ypatingai daug „Saulutės" narių lankėsi Lietuvoje: Ona Šulaitienė, Ona Rušėnienė, Marytė Černiūtė, Meilute Kusak, Jūra Gvidienė, Birutė Kožicienė, Robert Duda, Ginger Houghton, Eugenija Baršketienė, Marytė Zablockienė, Birutė Nalienė, Aušra Saulienė bei Laima Žliobienė. Šių kelionių tikslas suruošti Kalėdų eglutę „Loros Kalėdų senelis" Alytaus kūdikių namuose, pagerbiant a.a. Lorą Krumplytę, kurią pačioje jaunystėje Viešpats pasikvietė pas save. A.a. Lora mylėjo vaikus, dirbo Alytaus kūdikių namuose ir „Maironio" lituanistinėje mokykloje. Savo nuoširdžia šypsena sušildė ne vieno vaikučio širdelę. „Saulutė" dėkoja aukojusiems Kalėdų eglutės suruošimui ir kviečia PLC kalėdinėje mugėje, vyksiančioje gruodžio 6 ir 7 d., sustoti prie „Saulutės" stendo, įsigyti prasmingų dovanėlių, dalyvauti loterijoje, ar palikti auką likimo nuskriaustiems vaikučiams. Čia bus galima nusipirkti Kazickų knygą „Vilties kelias", Walter Rask (Rasčiausko) „Margoji planeta" ir visuomenininko Juozo Končiaus „Kelionė į paslapčių šalį", bei pianisto Rimanto Vingro kompaktinę plokštelę. Dėl informacijos skambinkite Aušrai Saulienei, telefonu: 630–323–6974.

KALĖDINIUS SIUNTINIUS LĖKTUVU PRIIMAME IKI GRUODŽIO 5 DIENOS

Dienraščio „DRAUGAS" patalpose
4545 W. 63 Str., Chicago, IL 60629

TEL: 1-800-772-7624

Šiaurinėje dalyje — 699 Livley Blvd. Elk Grove Village, IL 60007
TEL. 1-800-262-3797.

BALTIA EXPRESS

SKELBIMAI

• **Amerikos Lietuvių radijas,** vad. Anatolijus Šlutas kiekvieną sekmadienį **7 val. r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903,** adresas: 4459 S. Francisco. Chicago, IL 60632. (sk.)